WYROK SĄDU (druga izba)

z dnia 17 maja 2011 r.*

W sprawie T-343/08

Arkema France, z siedzibą w Colombes (Francja), reprezentowana początkowo przez adwokatów A. Wincklera, S. Sorinasa oraz H. Kanellopoulos, a następnie przez adwokatów S. Sorinasa, E. Jégou oraz M. Sabevę,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez X. Lewisa, É. Gippiniego Fourniera oraz R. Sauera, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot, tytułem żądania głównego, żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C (2008) 2626 wersja ostateczna z dnia 11 czerwca 2008 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38.695 – Chloran sodu) w zakresie, w jakim decyzja ta dotyczy Arkema France, oraz tytułem żądania ewentualnego, żądanie uchylenia lub obniżenia kwot grzywien, które zostały na nią nałożone we wspomnianej decyzji,

* Język postępowania: francuski.

SĄD (druga izba),

w składzie: I. Pelikánová, prezes, K. Jürimäe (sprawozdawca) i S. Soldevila Fragoso, sędziowie,

sekretarz: C. Kristensen, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 czerwca 2010 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Decyzją C (2008) 2626 wersja ostateczna z dnia 11 czerwca 2008 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38.695 – Chloran sodu) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją") Komisja Wspólnot Europejskich ukarała wśród innych przedsiębiorstw skarżącą, Arkema France (dawniej Atochem SA, następnie Elf Atochem SA, a następnie Atofina SA i Arkema SA), oraz jej spółkę dominującą do 2006 r., Elf Aquitaine SA, z powodu ich udziału w szeregu porozumień i uzgodnionych praktyk dotyczących rynku chloranu sodu w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) w okresie od dnia 11 maja 1995 r. do dnia 9 lutego 2000 r., jeśli chodzi o skarżącą i Elf Aquitaine (motywy 12-15 i art. 1 zaskarżonej decyzji).

2 Chloran sodu jest silnym utleniaczem otrzymywanym w wyniku elektrolizy roztworu wodnego chlorku sodu w komorze bez diafragmy. Chloran sodu może być wytwarzany w postaci skrystalizowanej lub w postaci roztworu. Wykorzystuje się go głównie do produkcji dwutlenku chloru, który jest stosowany w przemyśle celulozowym i papierniczym do wybielania papieru. W dużo mniejszym zakresie znajduje on zastosowanie w dezynfekcji wody pitnej, wybielaniu tkanin, procesie rafinacji uranu i jako herbicyd (motyw 2 zaskarżonej decyzji).

3 Głównymi konkurentami na rynku chloranu sodu w EOG w 1999 r. były następujące przedsiębiorstwa: EKA Chemicals AB (zwana dalej „EKA"), której kapitał zakładowy należał w całości do grupy Akzo Nobel i która miała udział w tym rynku wynoszący 49%; Finnish Chemicals Oy, której kapitał zakładowy należał pośrednio i w całości do Erikem Luxembourg SA (zwanej dalej „ELSA") i która miała udział w tym rynku wynoszący 30%; skarżąca, której 97,55% kapitału zakładowego należało do Elf Aquitaine od 1992 do 2000 r. i która miała udział w tym rynku wynoszący 9%; Aragonesas Industrias y Energia SAU (zwana dalej „Aragonesas"), której kapitał zakładowy należał w całości lub w większości bezpośrednio lub pośrednio między 1992 a 2000 r. do Uralita SA, dysponowała – podobnie jak Solvay SA/NV – udziałem w tym rynku wynoszącym 5%, podczas gdy pozostali producenci dysponowali łącznie udziałem w tym rynku wynoszącym 2% (motywy 13, 14, 25–30, 42, 46 zaskarżonej decyzji).

4 W dniu 28 marca 2003 r. EKA złożyła do Komisji wniosek o zwolnienie z grzywny na podstawie komunikatu Komisji z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz.U. C 45, s. 3, zwanego dalej „komunikatem z 2002 r. w sprawie współpracy") w związku z istnieniem kartelu na rynku chloranu sodu (zwanego dalej „kartelem"). EKA poparła ten wniosek dowodami w postaci dokumentów i oświadczeniem ustnym (motywy 54, 55 zaskarżonej decyzji).

5 W dniu 30 września 2003 r. Komisja wydała decyzję, w której przyznała EKA warunkowe zwolnienie z grzywny zgodnie z pkt 15 komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy (motyw 55 zaskarżonej decyzji).

6 W dniu 10 września 2004 r. Komisja wystosowała żądania udzielenia informacji do Finnish Chemicals, skarżącej i Aragonesas zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 [WE] i 82 [WE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1) (motyw 56 zaskarżonej decyzji).

7 W swojej odpowiedzi na wystosowane przez Komisję żądanie udzielenia informacji wspomniane w pkt 6 powyżej skarżąca przedłożyła w dniu 18 października 2004 r. wniosek na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy (motyw 57 zaskarżonej decyzji).

8 W dniu 29 października 2004 r. Finnish Chemicals złożyła do Komisji wniosek na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy i udzieliła jej ustnie informacji na temat kartelu. Finnish Chemicals potwierdziła ten wniosek w piśmie z dnia 2 listopada 2004 r. i jednocześnie dostarczyła dowody w postaci dokumentów dotyczące jej udziału w spornym naruszeniu (motyw 58 zaskarżonej decyzji).

9 Między dniem 4 listopada 2004 r. a dniem 11 kwietnia 2008 r. zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja wystosowała żądania udzielenia informacji między innymi do skarżącej, Elf Aquitaine, Aragonesas, EKA i Finnish Chemicals. Spotkała się ona również z tymi dwiema ostatnimi spółkami (motywy 59–65 zaskarżonej decyzji).

10 Pismem z dnia 11 lipca 2007 r. Komisja poinformowała skarżącą o tym, że zamierza oddalić jej wniosek złożony na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy (motyw 563 zaskarżonej decyzji).

11 Pismem z tego samego dnia Komisja poinformowała także Finnish Chemicals o tym, że zgodnie z komunikatem z 2002 r. w sprawie współpracy zamierza przyznać jej obniżkę wynoszącą 30–50% kwoty grożącej jej grzywny (motyw 583 zaskarżonej decyzji).

12 W dniu 27 lipca 2007 r. Komisja wydała pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, którego adresatami poza skarżącą były EKA, Akzo Nobel NV, Finnish Chemicals, ELSA, Elf Aquitaine, Aragonesas i Uralita. Odpowiedziały one na nie w wyznaczonym terminie (motywy 66, 67 zaskarżonej decyzji).

13 W dniu 20 listopada 2007 r. skarżąca i Elf Aquitaine skorzystały między innymi z prawa do bycia wysłuchanymi podczas przesłuchania przez funkcjonariusza ds. przesłuchań (motyw 68 zaskarżonej decyzji).

14 W dniu 11 czerwca 2008 r. Komisja wydała zaskarżoną decyzję, która została doręczona skarżącej dwa dni później.

15 W zaskarżonej decyzji Komisja podnosi zasadniczo, że skarżąca, EKA, Finnish Chemicals i Aragonesas prowadziły strategię stabilizacji rynku chloranu sodu, która miała ostatecznie na celu przydział limitów sprzedaży wspomnianego produktu, koordynację polityki ustalania cen w stosunku do ich klientów i w ten sposób maksymalizację ich marż. Funkcjonowanie kartelu opierało się na częstych kontaktach między konkurentami w formie spotkań dwustronnych lub wielostronnych i rozmów telefonicznych, przy czym nie było żadnego zdefiniowanego z góry schematu. Zdaniem

Komisji te praktyki kartelowe miały miejsce od dnia 21 września 1994 r. w przypadku EKA i Finnish Chemicals, od dnia 17 maja 1995 r. w przypadku skarżącej, od dnia 16 grudnia 1996 r. w przypadku Aragonesas i od dnia 13 lutego 1997 r. w przypadku ELSA. Wspomniane praktyki były kontynuowane do dnia 9 lutego 2000 r., przynajmniej jeśli chodzi o skarżącą, EKA, Finnish Chemicals i Aragonesas (motywy 69–71 zaskarżonej decyzji).

16 W szczególności w odniesieniu do zachowania skarżącej noszącego znamiona naruszenia Komisja podnosi, że okoliczności faktyczne przedstawione w zaskarżonej decyzji pokazują, że uczestniczyła ona bezpośrednio w praktykach antykonkurencyjnych, o których mowa. Komisja utrzymuje również, że w całym czasie trwania naruszenia Elf Aquitaine posiadała ponad 97% kapitału zakładowego skarżącej. Z tego powodu Komisja uważa, iż można rozsądnie sądzić, że skarżąca musiała stosować się do polityki określanej przez swoją spółkę dominującą i że nie mogła zatem działać w autonomiczny sposób. Komisja dochodzi w związku z tym do wniosku, iż można domniemywać, że Elf Aquitaine wywierała decydujący wpływ na skarżącą, co potwierdzają wyliczone przez nią dodatkowe wskazówki (motywy 384, 386 zaskarżonej decyzji).

17 Jeśli chodzi o obliczenie kwoty grzywny nałożonej w szczególności na skarżącą i Elf Aquitaine, Komisja oparła się na wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi") (motyw 498 zaskarżonej decyzji).

18 Przede wszystkim Komisja wskazuje, że aby ustalić podstawową kwotę grzywny nałożonej na skarżącą, należy wziąć pod uwagę kwotę odpowiadającą 19% wartości sprzedaży produktów, których dotyczył kartel. Z jednej strony z uwagi na to, że skarżąca uczestniczyła w naruszeniu przez co najmniej cztery lata i osiem miesięcy, Komisja uważa, że ta kwota powinna zostać pomnożona przez pięć, aby uwzględnić czas trwania naruszenia. Z drugiej strony aby zniechęcić przedsiębiorstwa, o których mowa, a zwłaszcza skarżącą, do udziału w porozumieniach horyzontalnych w spra-

wie ustalania cen, Komisja uważa za konieczne nałożenie dodatkowej kwoty grzywny odpowiadającej 19% wartości wspomnianej sprzedaży. Wobec powyższego wyciąga ona z tego wniosek, że należy nałożyć solidarnie na skarżącą i Elf Aquitaine grzywnę w wysokości 22 700 000 EUR (motywy 510, 521–523 zaskarżonej decyzji).

19 Ponadto w odniesieniu do dostosowań podstawowej kwoty grzywny Komisja podnosi tytułem okoliczności obciążających, że w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukarała już ona skarżącą w trzech decyzjach, w których została ona uznana za odpowiedzialną za działalność antykonkurencyjną. Zdaniem Komisji chodzi tu o: decyzję 85/74/EWG z dnia 23 listopada 1984 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. [81 WE] (IV/30.907 – Produkty nadtlenkowe) (Dz.U. 1985, L 35, s. 1, zwaną dalej „decyzją w sprawie produktów nadtlenkowych"), decyzję 86/398/EWG z dnia 23 kwietnia 1986 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. [81 WE] (IV/31.149 – Polipropylen) (Dz.U. L 230, s. 1, zwaną dalej „decyzją w sprawie polipropylenu") i decyzję 94/599/WE z dnia 27 lipca 1994 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. [81 WE] (IV/31.865 – PCV) (Dz.U. L 239, s. 14, zwaną dalej „decyzją w sprawie PCV"). Z jednej strony Komisja uważa zasadniczo, że zachowanie skarżącej polegające na powrocie do naruszenia uzasadnia zastosowanie w jej przypadku podwyżki o 90% podstawowej kwoty grzywny. Z drugiej strony nie przytacza ona żadnej okoliczności łagodzącej na rzecz skarżącej lub Elf Aquitaine uzasadniającej obniżkę grzywny. W szczególności Komisja uważa, że mając na uwadze wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, „żadna wyjątkowa okoliczność" nie jest w stanie uzasadnić przyznania skarżącej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy (motywy 525, 526, 538, 544 zaskarżonej decyzji).

20 Następnie Komisja wskazuje zasadniczo, że aby upewnić się, że grzywny mają wystarczająco odstraszający skutek, oraz uwzględniając okoliczność, że Elf Aquitaine uzyskuje szczególnie wysokie obroty poza sprzedażą produktów, których dotyczy naruszenie oraz wreszcie, że przekroczyła ona znacznie, w wartościach bezwzględnych, obroty innych zainteresowanych przedsiębiorstw, w przypadku Elf Aquitaine należy

zastosować podwyżkę w wysokości 70% podstawowej kwoty grzywny (motywy 545, 548, 559 zaskarżonej decyzji).

21 Co więcej, Komisja stwierdza, że grzywny, którymi mają zostać obciążone w szczególności skarżąca i Elf Aquitaine, są niższe od 10% całkowitych obrotów uzyskanych przez każdą z nich w 2007 r. oraz że grzywny, które mogą zostać na nie nałożone przed zastosowaniem komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, wynoszą 43 130 000 EUR w przypadku skarżącej oraz 38 590 000 EUR w przypadku Elf Aquitaine (motywy 551, 552 zaskarżonej decyzji).

22 Wreszcie Komisja stoi na stanowisku, że skarżąca nie powinna skorzystać z żadnej obniżki grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, ponieważ informacje, które jej ona dostarczyła, nie miały żadnej istotnej wartości dodanej w rozumieniu pkt 21 tegoż komunikatu. Natomiast Komisja uważa, że Finnish Chemicals dostarczyła jej dowody mające istotną wartość dodaną w rozumieniu pkt 21 wspomnianego komunikatu. W związku z tym przyznaje jej ona obniżkę w wysokości 50% kwoty grzywny, która zostałaby na nią nałożona w przeciwnym wypadku (motywy 580, 588, 591 zaskarżonej decyzji).

23 Artykuły 1 i 2 sentencji zaskarżonej decyzji brzmią następująco:

„*Artykuł 1*

Wymienione poniżej przedsiębiorstwa naruszyły art. 81 WE i art. 53 porozumienia EOG, uczestnicząc we wskazanych okresach w szeregu porozumień i uzgodnionych praktyk w celu przydzielania limitów sprzedaży, ustalania cen, wymiany poufnych

informacji handlowych na temat cen i wielkości sprzedaży oraz w celu nadzorowania wykonania antykonkurencyjnych ustaleń dotyczących chloranu sodu na rynku EOG:

a) [EKA] od dnia 21 września 1994 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

b) Akzo Nobel […] od dnia 21 września 1994 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

c) Finnish Chemicals […] od dnia 21 września 1994 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

d) [ELSA] od dnia 13 lutego 1997 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

e) [skarżąca] od dnia 17 maja 1995 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

f) Elf Aquitaine […] od dnia 17 maja 1995 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

g) Aragonesas […] od dnia 16 grudnia 1996 r. do dnia 9 lutego 2000 r.;

h) Uralita […] od dnia 16 grudnia 1996 r. do dnia 9 lutego 2000 r.

Artykuł 2

Z tytułu naruszenia, o którym mowa w art. 1, nakłada się następujące grzywny na:

a) EKA […] i Akzo Nobel […] – solidarnie: 0 EUR;

b) Finnish Chemicals […]: 10 150 000 EUR, z czego solidarnie z [ELSA] (w likwidacji): 50 900 EUR;

c) [skarżącą] i Elf Aquitaine […] – solidarnie: 22 700 000 EUR;

d) [skarżącą]: 20 430 000 EUR;

e) Elf Aquitaine […]: 15 890 000 EUR;

f) Aragonesas […] i Uralita […] – solidarnie: 9 900 000 EUR.

[…]" [tłumaczenie nieoficjalne].

24 W art. 3 sentencji zaskarżonej decyzji Komisja nakazuje przedsiębiorstwom wskazanym w art. 1 tej decyzji, po pierwsze, zaprzestanie spornego naruszenia, o ile nie uczyniły tego do tej pory, a po drugie, powstrzymanie się od wszelkich działań lub zachowań opisanych w art. 1 wspomnianej decyzji, jak również wszelkich działań lub zachowań mających taki sam lub podobny cel lub skutek.

25 W art. 4 sentencji zaskarżonej decyzji zostali wyliczeni adresaci zaskarżonej decyzji, którymi są przedsiębiorstwa wskazane w art. 1 tej decyzji.

Przebieg postępowania i żądania stron

26 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 19 sierpnia 2008 r. skarżąca wniosła skargę w niniejszej sprawie.

27 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (druga izba) zdecydował o otwarciu procedury ustnej. Sąd zadał również pewne pytania Komisji oraz wezwał ją do przedstawienia pewnych dokumentów. Komisja spełniła te żądania w wyznaczonym terminie, odmawiając jednak przedłożenia zapisu ustnego wniosku EKA o zwolnienie z grzywny.

28 Na rozprawie w dniu 2 czerwca 2010 r. wysłuchano wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na pytania ustne postawione przez Sąd.

29 Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie T-343/08 Arkema France przeciwko Komisji, niepublikowanym w Zbiorze, Sąd z jednej strony nakazał Komisji przedłożenie zapisu ustnego wniosku EKA o zwolnienie z grzywny oraz z drugiej strony zezwolił na to, by adwokaci skarżącej zapoznali się z tym dokumentem w sekretariacie Sądu. Komisja przedłożyła ten dokument w wyznaczonym terminie, zaś adwokaci skarżącej zapoznali się z nim w sekretariacie Sądu. Natomiast skarżąca nie udzieliła w wyznaczonym terminie odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu, czy ten dokument odpowiadał dokumentowi, który został jej udostępniony w ramach postępowania administracyjnego przed Komisją.

30 Procedura ustna została zamknięta w dniu 27 lipca 2010 r.

31 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— tytułem żądania głównego, stwierdzenie na podstawie art. 230 WE nieważności zaskarżonej decyzji w części, w której jej ona dotyczy;

— tytułem żądania ewentualnego, uchylenie lub obniżenie na podstawie art. 229 WE kwot grzywien, które zostały na nią nałożone w zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

32 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

A – *W przedmiocie żądań głównych mających na celu stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji*

33 Na poparcie żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim dotyczy ona skarżącej, podnosi ona cztery zarzuty. Zarzut pierwszy opiera się na naruszeniu prawa i na błędach faktycznych związanych z przypisaniem Elf Aquitaine zachowania skarżącej noszącego znamiona naruszenia. Zarzut drugi odnosi się do naruszenia prawa związanego z podwyższeniem podstawowej kwoty grzywny nałożonej na skarżącą z tytułu powrotu do naruszenia. Zarzut trzeci jest oparty na tym, iż Komisja niesłusznie uznała, że skarżąca nie może skorzystać z obniżenia grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Zarzut czwarty odnosi się do naruszenia prawa i błędów faktycznych, jakie Komisja popełniła, nie przyznając jej żadnej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

1. *W przedmiocie dopuszczalności*

34 Komisja powołuje się na dwie przeszkody procesowe wynikające z niedopuszczalności, po pierwsze, pierwszego żądania skarżącej, a po drugie, jej zarzutu pierwszego.

a) W przedmiocie pierwszej przeszkody procesowej wynikającej z niedopuszczalności pierwszego żądania skarżącej

35 Komisja twierdzi, że pierwsze żądanie skarżącej jest niedopuszczalne. Zdaniem Komisji żaden z podniesionych zarzutów wymienionych w pkt 33 powyżej nie może prowadzić do stwierdzenia nieważności całej zaskarżonej decyzji.

36 Skarżąca nie wysuwa wprawdzie w swoich pismach procesowych żadnego argumentu w celu przeciwstawienia się pierwszej przeszkodzie procesowej wskazanej przez Komisję, ale należy podkreślić, że podczas rozprawy w odpowiedzi na pytania Sądu wyjaśniła, że w swoim pierwszym żądaniu domaga się stwierdzenia nieważności art. 2 lit. c) i d) zaskarżonej decyzji, co zostało odnotowane w protokole rozprawy.

37 Sąd stwierdza, że w swoich zarzutach od drugiego do czwartego, wymienionych w pkt 33 powyżej, skarżąca kwestionuje zasadniczo wysokość grzywien, które Komisja nałożyła na nią w art. 2 lit. c) i d) zaskarżonej decyzji. Zgodnie z art. 44 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem zarzuty te stanowią zatem poparcie dla przedstawionego przez skarżącą żądania stwierdzenia częściowej nieważności wspomnianego artykułu zaskarżonej decyzji.

38 Wobec powyższego należy zauważyć, że pierwsze żądanie skarżącej jest dopuszczalne w części, w której odnosi się wyłącznie do stwierdzenia nieważności art. 2 lit. c) i d) zaskarżonej decyzji. Tym samym należy oddalić pierwszą przeszkodę procesową wskazaną przez Komisję jako bezzasadną.

b) W przedmiocie drugiej przeszkody procesowej wynikającej z niedopuszczalności zarzutu pierwszego podniesionego przez skarżącą

39 Komisja twierdzi, że zarzut pierwszy podniesiony przez skarżącą, zgodnie z którym Komisja niesłusznie przypisała odpowiedzialność za popełnione przez nią naruszenie Elf Aquitaine, jest niedopuszczalny, ponieważ to przypisanie nie jest dla niej niekorzystne. Komisja utrzymuje w szczególności, że wspomniane przypisanie odpowiedzialności nie ma wpływu na wysokość grzywien, które nałożyła na skarżącą. Podczas rozprawy w odpowiedzi na pytania Sądu Komisja zauważyła z jednej strony, że ewentualne stwierdzenie nieważności przez Sąd przypisania odpowiedzialności, o którym mowa, nie przyniesie skarżącej żadnej korzyści, ponieważ w takiej sytuacji zostałaby ona jedynym dłużnikiem zobowiązanym do zapłaty grzywny przewidzianej w art. 2 lit. c) zaskarżonej decyzji. Z drugiej strony, zdaniem Komisji, argument skarżącej, zgodnie z którym nałożona na nią grzywna została podwyższona w zaskarżonej decyzji z tytułu powrotu do naruszenia z tego powodu, że Elf Aquitaine przejęła jej działalność na rynku polipropylenu po wydaniu decyzji w sprawie polipropylenu, nie jest zasadny.

40 Skarżąca nie wysuwa w swoich pismach procesowych żadnego argumentu w celu przeciwstawienia się drugiej przeszkodzie procesowej wskazanej przez Komisję. Podczas rozprawy w odpowiedzi na pytania Sądu skarżąca oświadczyła, iż uważa, że przypisanie jej zachowania noszącego znamiona naruszenia spółce Elf Aquitaine ma wpływ na kwotę grzywny, która została na nią nałożona w zaskarżonej decyzji z tytułu powrotu do naruszenia, ponieważ Elf Aquitaine przejęła działalność prowadzoną przez nią na rynku polipropylenu po wydaniu decyzji w sprawie polipropylenu.

41 W niniejszym przypadku należy najpierw zwrócić uwagę na to, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przez osobę fizyczną lub prawną jest dopuszczalna jedynie w zakresie, w jakim taka osoba ma interes w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu. Taki interes zakłada, że w wyniku skargi strona skarżąca będzie mogła uzyskać jakąś korzyść (zob. podobnie wyroki Trybunału: z dnia 13 lipca 2000 r. w sprawie C-174/99 P Parlament przeciwko Richard, Rec. s. I-6189, pkt 33; z dnia 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P Akzo

Nobel i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-8237, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. wyrok Sądu z dnia 28 września 2004 r. w sprawie T-310/00 MCI przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3253, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 Sąd musi zatem zbadać, czy zarzut pierwszy, który podnosi skarżąca, może jej przynieść korzyść w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 41 powyżej.

43 Po pierwsze, w odniesieniu do żądania uchylenia lub obniżenia grzywny przewidzianej w art. 2 lit. c) zaskarżonej decyzji należy najpierw przypomnieć, że ta grzywna wynosi 22 700 000 EUR i że została ona nałożona solidarnie na skarżącą i Elf Aquitaine. Następnie – jak wynika z motywów 510 i 521–523 zaskarżonej decyzji – których treść została streszczona w pkt 18 powyżej, kwota tej grzywny została ustalona zgodnie z postanowieniami wytycznych i odpowiada 19% wartości sprzedaży skarżącej pomnożonej przez pięć z powodu czasu jej udziału w spornym naruszeniu, do tej kwoty zaś została dodana kwota dodatkowa w wysokości 19% wartości sprzedaży skarżącej w celu zapewnienia skutku odstraszającego. A zatem – jak zauważa Komisja w swoich pismach procesowych, czego zresztą skarżąca nie kwestionuje – grzywna ta została ustalona na podstawie danych liczbowych odnoszących się do skarżącej, przy czym przy ustalaniu wysokości tej grzywny Komisja nie wzięła pod uwagę danych liczbowych dotyczących Elf Aquitaine.

44 Wobec powyższego nawet gdyby Sąd był zmuszony stwierdzić, że Komisja niesłusznie przypisała Elf Aquitaine odpowiedzialność za noszące znamiona naruszenia zachowanie przedsiębiorstwa, o którym mowa, z jednej strony takie stwierdzenie nie wywołałoby skutków ani wobec samej zasady nałożenia grzywny wymierzonej skarżącej w art. 2 lit. c) zaskarżonej decyzji z powodu jej udziału w kartelu, ani wobec obliczenia kwoty tej grzywny. Z drugiej strony, jak Komisja słusznie zauważyła podczas rozprawy w odpowiedzi na pytania Sądu, takie stwierdzenie, pod warunkiem że

doprowadziłoby ono do uchylenia przez Sąd grzywien nałożonych na Elf Aquitaine w zaskarżonej decyzji, skutkowałoby tym, że skarżąca zostałaby jedynym dłużnikiem zobowiązanym do zapłaty grzywny przewidzianej w art. 2 lit. c) zaskarżonej decyzji.

45 Po drugie, w odniesieniu do grzywny przewidzianej w art. 2 lit. d) zaskarżonej decyzji należy najpierw zauważyć, że – jak wynika z motywów 525 i 526 zaskarżonej decyzji, których treść została streszczona w pkt 19 powyżej – Komisja uznała, że zgodnie z pkt 28 wytycznych należy podwyższyć z tytułu powrotu do naruszenia o 90% podstawową kwotę grzywny wynoszącej 22 700 000 EUR nałożonej solidarnie na skarżącą i Elf Aquitaine. Ponadto Komisja nałożyła na skarżącą grzywnę w wysokości 20 430 000 EUR przewidzianą w art. 2 lit. d) zaskarżonej decyzji na podstawie decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzji w sprawie polipropylenu i decyzji w sprawie PCV, których skarżąca była adresatem.

46 W związku z powyższym nawet gdyby Sąd był zmuszony stwierdzić, że Komisja niesłusznie przypisała Elf Aquitaine odpowiedzialność za noszące znamiona naruszenia zachowanie przedsiębiorstwa, o którym mowa, takie stwierdzenie nie miałoby wpływu z jednej strony na samą zasadę ukarania jej grzywną w wysokości 20 430 000 EUR z powodu jej zachowania jako podmiotu powracającego do naruszenia, a z drugiej strony na obliczenie kwoty tej grzywny. Kwota ta odpowiada bowiem 90% kwoty grzywny 22 700 000 EUR przewidzianej w art. 2 lit. c) zaskarżonej decyzji, która została obliczona wyłącznie – jak stwierdzono w pkt 43 powyżej – na podstawie danych liczbowych odnoszących się do skarżącej.

47 W tym względzie należy oddalić jako nieistotny dla sprawy argument, który skarżąca podniosła podczas rozprawy w odpowiedzi na pytania Sądu (zob. pkt 40 powyżej). Z uwagi bowiem na to, że – jak wynika z art. 1 decyzji w sprawie polipropylenu – skarżąca była adresatem tej decyzji, na której Komisja oparła się w szczególności, aby stwierdzić w zaskarżonej decyzji jej zachowanie polegające na powrocie do naruszenia, ewentualne stwierdzenie przez Sąd, że Komisja niesłusznie ukarała Elf Aquitaine w zaskarżonej decyzji, nie miałoby żadnego wpływu na samą zasadę nałożenia na

skarżącą grzywny przewidzianej w art. 2 lit. d) zaskarżonej decyzji ani na obliczenie jej kwoty.

48 W świetle całości powyższych rozważań należy dojść do wniosku, że zarzut pierwszy podniesiony przez skarżącą nie może jej przynieść korzyści w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 41 powyżej.

49 Wobec tego należy uwzględnić drugą przeszkodę procesową wskazaną przez Komisję i odrzucić zarzut pierwszy podniesiony przez skarżącą jako niedopuszczalny.

2. *Co do istoty*

a) W przedmiocie zarzutu drugiego opartego na naruszeniu prawa związanym z podwyższeniem podstawowej kwoty grzywny nałożonej na skarżącą z tytułu powrotu do naruszenia

50 Skarżąca twierdzi zasadniczo, że Komisja niesłusznie podwyższyła z tytułu powrotu do naruszenia o 90% podstawową kwotę grzywny, która została na nią nałożona. Zarzut ten dzieli się na trzy części.

W przedmiocie części pierwszej opartej na naruszeniu prawa do obrony i zasady proporcjonalności, mając na uwadze uwzględnienie w zaskarżonej decyzji tytułem powrotu do naruszenia decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych

– Argumenty stron

51 W pierwszej kolejności skarżąca utrzymuje, że Komisja naruszyła przysługujące jej prawo do obrony, ponieważ uwzględniła decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych tytułem powrotu do naruszenia, mimo że nie wymieniła jej w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów. Skarżąca nie kwestionuje wprawdzie, że zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 25 października 2005 r. w sprawie T-38/02 Groupe Danone przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4407 (zwanym dalej „wyrokiem Sądu w sprawie Danone", pkt 56, 57), Komisja ma możliwość uwzględnienia w decyzji końcowej okoliczności obciążającej w postaci powrotu do naruszenia bez uprzedzenia o tym w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, jednak uważa ona, że z uwagi na to, iż Komisja zdecydowała się wskazać we wspomnianym piśmie decyzje nakładające sankcje na skarżącą, które zamierzała przyjąć jako podstawę występowania powrotu do naruszenia, nie mogła się ona oprzeć w zaskarżonej decyzji na decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych. Wymieniając w przypisie 361 do pisma w sprawie przedstawienia zarzutów jedynie decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV, Komisja wprowadziła w błąd skarżącą co do zakresu okoliczności obciążającej, którą uwzględniła ona ostatecznie w zaskarżonej decyzji, uniemożliwiając tym samym skarżącej na etapie tegoż pisma przedstawienie uwag na temat jedenastoletniego terminu, który upłynął między wydaniem decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych a początkiem naruszenia ukaranego w zaskarżonej decyzji.

52 W drugiej kolejności skarżąca twierdzi, że Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, uwzględniając w zaskarżonej decyzji tytułem powrotu do naruszenia decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych. Zdaniem skarżącej czas, jaki upłynął między wydaniem decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych a początkiem naruszenia ukaranego w zaskarżonej decyzji, jest ewidentnie zbyt długi. Z praktyki decyzyjnej Komisji i z wyroku Trybunału z dnia 8 lutego 2007 r. w sprawie C-3/06 P Groupe

Danone przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-1331 (zwanego dalej „wyrokiem Trybunału w sprawie Danone", pkt 39) wynika, że czas dłuższy od dziesięciu lat, który upłynął między stwierdzeniem pierwszego naruszenia i popełnieniem drugiego naruszenia, nie pozwala uznać, że przedsiębiorstwo wykazuje skłonność do łamania reguł konkurencji. Uwzględnienie decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych w zaskarżonej decyzji jest tym bardziej nieproporcjonalne, że odnosi się ona do okoliczności faktycznych zaistniałych ponad 30 lat wcześniej. Ponadto skarżąca zauważa, że między końcem naruszenia ukaranego w decyzji w sprawie PCV a wydaniem tej decyzji upłynęło siedem lat.

53 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

– Ocena Sądu

54 W pierwszej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym jej prawo do obrony zostało naruszone, gdyż Komisja nie wymieniła decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, należy najpierw przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Komisja czyni zadość obowiązkowi poszanowania prawa przedsiębiorstw do bycia wysłuchanymi, jeżeli wskazuje wyraźnie w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów, że zbada, czy należy nałożyć grzywny na zainteresowane przedsiębiorstwa, i jeśli wskazuje również zasadnicze okoliczności faktyczne i prawne, które mogą prowadzić do nałożenia grzywny, takie jak wagę i czas trwania domniemanego naruszenia i jego popełnienie umyślnie lub przez niedbalstwo. W ten sposób przedsiębiorstwa uzyskują elementy niezbędne do obrony nie tylko przed stwierdzeniem naruszenia, lecz również przed nałożeniem na nie grzywny (wyrok Trybunału z dnia 7 czerwca 1983 r. w sprawach połączonych od 100/80 do 103/80 Musique diffusion française i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 1825, pkt 21; ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 50).

55 Następnie jeśli chodzi o ustalenie kwoty grzywien, przysługujące zainteresowanym przedsiębiorstwom prawo do obrony przed Komisją jest zagwarantowane poprzez możliwość przedstawienia stanowiska na temat czasu trwania, wagi i możliwości przewidzenia antykonkurencyjnego charakteru naruszenia. Ponadto przedsiębiorstwa korzystają z dodatkowej gwarancji w zakresie ustalenia kwoty grzywny, ponieważ Sądowi przysługuje nieograniczone prawo orzekania i może on w szczególności uchylić lub obniżyć grzywnę na podstawie art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 (zob. podobnie ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

56 Wreszcie jeśli chodzi w szczególności o okoliczność obciążającą w postaci powrotu do naruszenia, należy podkreślić, że zgodnie z orzecznictwem z jednej strony sam fakt uznania przez Komisję we wcześniejszej praktyce decyzyjnej, że niektóre elementy nie stanowią okoliczności obciążającej do celów ustalenia kwoty grzywny, nie oznacza, że Komisja jest zobowiązana do dokonania takiej samej oceny w późniejszej decyzji. Z drugiej strony umożliwienie przedsiębiorstwu wypowiedzenia się, w ramach innej sprawy, na temat zamiaru uwzględnienia wobec niego powrotu do naruszenia nie oznacza wcale, że Komisja ma obowiązek postępować w ten sam sposób we wszystkich przypadkach ani że w braku takiej możliwości skarżąca nie może w pełni skorzystać z prawa do bycia wysłuchaną (zob. ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

57 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że – jak Komisja zauważa w swoich pismach procesowych – w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów wskazała ona, że zamierza nałożyć grzywny na przedsiębiorstwa, o których mowa (zob. pkt 345 tegoż pisma), i że uwzględni wagę i czas naruszenia, odsyłając do wytycznych (zob. pkt 346 wspomnianego pisma). Co więcej, Komisja wskazała, że weźmie pod uwagę ewentualne okoliczności łagodzące, takie jak te przewidziane w pkt 29 wytycznych, oraz ewentualne okoliczności obciążające, takie jak te przewidziane w pkt 28 wytycznych, w których jest wyraźnie mowa o powrocie do naruszenia (zob. pkt 350 wspomnianego pisma). Wreszcie Komisja uwzględniła okoliczność, że niektóre przedsiębiorstwa, o których mowa, „były już podmiotami decyzji dotyczących podobnego naruszenia"

(zob. pkt 351 wspomnianego pisma), co uściśla w stosunku do skarżącej, wymieniając decyzję w sprawie polipropylenu oraz decyzję w sprawie PCV (zob. przypis 361 do wspomnianego pisma).

58 W związku z powyższym w świetle okoliczności, które Komisja przedstawiła w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów i które zostały przytoczone w pkt 57 powyżej, instytucja ta uwzględniła w zaskarżonej decyzji okoliczność obciążającą w postaci powrotu do naruszenia zgodnie z orzecznictwem przedstawionym w pkt 54–56 powyżej, nie naruszając przy tym prawa do obrony przysługującego skarżącej.

59 W tym względzie należy oddalić jako bezzasadny argument skarżącej, jakoby jej prawo do obrony zostało naruszone, ponieważ Komisja z jednej strony wprowadziła ją w błąd co do zakresu okoliczności obciążającej w postaci powrotu do naruszenia, która zostanie uwzględniona w zaskarżonej decyzji, a z drugiej strony uniemożliwiła jej na etapie odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów przytoczenie argumentów w kwestii jedenastoletniego terminu, który upłynął między wydaniem decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych a początkiem udziału skarżącej w naruszeniu ukaranym w zaskarżonej decyzji.

60 Z jednej strony bowiem z uwagi na to, że Komisja wspomniała wyraźnie w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów o swoim zamiarze uwzględnienia okoliczności obciążającej w postaci powrotu do naruszenia, między innymi wobec skarżącej, i że w ogóle nie wskazała, że w tym względzie oprze się wyłącznie na decyzji w sprawie polipropylenu i na decyzji w sprawie PCV, do których odwołała się w przypisie 361 do tegoż pisma, skarżąca nie mogła wykluczyć, że Komisja uwzględni tę okoliczność obciążającą na podstawie każdej z wcześniejszych decyzji umożliwiających stwierdzenie w stosunku do niej powrotu do naruszenia, takiej jak decyzja w sprawie produktów nadtlenkowych.

61 Z drugiej strony w każdym wypadku, jako że zgodnie z orzecznictwem przedstawionym w pkt 56 powyżej Komisja nie była zobowiązana wskazać w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów decyzji, w których skarżąca została wcześniej ukarana za

uczestnictwo w kartelach i na których zamierzała się ona oprzeć w celu stwierdzenia w zaskarżonej decyzji powrotu do naruszenia, samo niewymienienie decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów nie mogło uniemożliwić skarżącej skorzystania z prawa do bycia wysłuchaną w pełni ani nie mogło wprowadzić jej w błąd co do zakresu okoliczności obciążającej, którą Komisja uwzględniła w zaskarżonej decyzji.

62 Wobec powyższego należy stwierdzić, że wbrew temu, co utrzymuje skarżąca, jej prawo do obrony nie zostało naruszone.

63 W drugiej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, uwzględniając tytułem powrotu do naruszenia decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, należy najpierw przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem zasada proporcjonalności wymaga, aby akty wydawane przez instytucje nie przekraczały granic tego, co jest stosowne i konieczne do realizacji wyznaczonego celu. W przypadku obliczania grzywien waga naruszeń musi zostać ustalona na podstawie licznych czynników, przy czym żadnemu z nich nie należy przypisywać nieproporcjonalnie dużego znaczenia w porównaniu z innymi elementami oceny. Zasada proporcjonalności oznacza w tej sytuacji, że Komisja powinna ustalić grzywnę proporcjonalnie do czynników uwzględnionych przy ocenie wagi naruszenia i że w tym celu musi ona ocenić te czynniki w sposób spójny i obiektywnie uzasadniony (zob. wyroki Sądu: z dnia 27 września 2006 r. w sprawie T-43/02 Jungbunzlauer przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3435, pkt 226–228 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawach połączonych T-456/05 i T-457/05 Gütermann i Zwicky przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-1443, pkt 264).

64 Co więcej, Komisji przysługuje uznanie w zakresie wyboru czynników, jakie należy wziąć pod uwagę przy ustalaniu wysokości grzywien, takich jak między innymi szczególne okoliczności sprawy, kontekst sprawy i odstraszający charakter grzywien, przy czym nie ma ona obowiązku ustalania wiążącego czy wyczerpującego wykazu

kryteriów, jakie obowiązkowo należy wziąć pod uwagę (zob. ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

65 Ponadto należy podkreślić, że stwierdzenie i ocena poszczególnych cech powrotu do naruszenia stanowią część rzeczonych uprawnień uznaniowych Komisji oraz że Komisja nie jest związana żadnym potencjalnym terminem przedawnienia w zakresie tego typu ustalenia (ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 38; wyrok Sądu z dnia 30 września 2009 r. w sprawie T-161/05 Hoechst przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3555, pkt 141).

66 Powrót do naruszenia stanowi bowiem istotny czynnik, który Komisja ma obowiązek ocenić, skoro wzięcie go pod uwagę ma na celu zachęcenie przedsiębiorstw, które mają oczywistą skłonność do łamania reguł konkurencji, do zmiany ich zachowania. Komisja może zatem w każdym z poszczególnych przypadków wziąć pod uwagę sygnały świadczące o tego typu skłonności, takie jak dla przykładu czas, jaki upłynął między spornymi naruszeniami (ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 39; ww. w pkt 65 wyrok w sprawie Hoechst przeciwko Komisji, pkt 141).

67 Trybunał uznał zatem, że powtarzanie się w przypadku danego przedsiębiorstwa naruszeń reguł konkurencji, pomiędzy którymi upływa relatywnie krótki czas, a mianowicie mniej niż dziesięć lat, świadczy o jego skłonności do niewyciągania właściwych wniosków ze stwierdzenia naruszenia przez nie wspomnianych reguł (ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 40).

68 Z orzecznictwa przedstawionego w pkt 63–67 powyżej wynika, że wprawdzie żaden termin przedawnienia nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu przez Komisję powrotu do naruszenia, jednak zgodnie z zasadą proporcjonalności Komisja nie może uwzględnić jednej lub większej liczby wcześniejszych decyzji, w których ukarane zostało dane przedsiębiorstwo, bez ograniczenia w czasie.

69 W niniejszym przypadku z jednej strony należy przypomnieć, że skarżąca nie zakwestionowała ani w toku postępowania administracyjnego, ani przed Sądem wniosku Komisji zawartego w art. 1 lit. e) zaskarżonej decyzji, że uczestniczyła ona w kartelu od dnia 17 maja 1995 r. do dnia 9 lutego 2000 r.

70 Z drugiej strony skarżąca nie kwestionuje ani dat decyzji, w których Komisja ukarała ją uprzednio z powodu jej udziału w kartelach, ani okresów, w których uczestniczyła ona w kartelach ukaranych uprzednio przez Komisję. W tym względzie należy najpierw zauważyć, że w decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych Komisja stwierdziła, że naruszenie trwało od 1961 r. do dnia 13 grudnia 1980 r. (art. 1 tej decyzji). Następnie w decyzji w sprawie polipropylenu Komisja uznała, że naruszenie miało miejsce od listopada 1977 r. do końca roku 1982 albo do początku roku 1983 (art. 1 tiret pierwsze tej decyzji). Wreszcie w decyzji w sprawie PCV Komisja stwierdziła, że naruszenie zostało popełnione w okresie od sierpnia 1980 r. do maja 1984 r. (motywy 8, 54 tej decyzji).

71 Z ustaleń przedstawionych w pkt 69 i 70 powyżej wynika zatem, że skarżąca naruszyła reguły konkurencji, uczestnicząc w kartelach w ciągły sposób od 1961 r. do maja 1984 r., za co została ukarana najpierw w 1984 r., następnie w 1986 r. oraz wreszcie w 1994 r., i że mimo tej serii decyzji nadal powtarzała swoje zachowanie noszące znamiona naruszenia, uczestnicząc w okresie od dnia 17 maja 1995 r. do dnia 9 lutego 2000 r. w nowym kartelu ukaranym w zaskarżonej decyzji.

72 Wobec powyższego Komisja słusznie uwzględniła decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV w celu stwierdzenia powrotu do naruszenia przez skarżącą, gdyż ta seria decyzji, które zostały wydane w krótkim odstępie czasu i z których ostatnia została wydana rok przed tym, zanim skarżąca zaczęła uczestniczyć w naruszeniu ukaranym w zaskarżonej decyzji, świadczy o jej skłonności do łamania reguł konkurencji. Tym samym Komisja nie naruszyła zasady proporcjonalności, uwzględniając tę serię decyzji w ramach oceny zachowania skarżącej polegającego na powracaniu do naruszenia.

73 Jeśli chodzi o argumenty skarżącej, zgodnie z którymi, po pierwsze, z ww. w pkt 52 wyroku Trybunału w sprawie Danone, pkt 40 wynika, że Komisja nie mogła uwzględnić tytułem powrotu do naruszenia decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych z uwagi na fakt, że zbyt długi termin, to jest jedenaście lat, upłynął między wydaniem tej decyzji a początkiem naruszenia ukaranego w zaskarżonej decyzji, po drugie, decyzja w sprawie produktów nadtlenkowych dotyczy okoliczności faktycznych zaistniałych ponad 30 lat wcześniej, a po trzecie, między końcem naruszenia ukaranego w decyzji w sprawie PCV a wydaniem tej ostatniej decyzji upłynęło siedem lat, to należy je oddalić jako nieistotne dla sprawy. Argumenty te nie podważają bowiem w żadnym wypadku wniosku przedstawionego w pkt 72 powyżej.

74 Należy zatem oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżącej, jakoby Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, uwzględniając decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych tytułem powrotu do naruszenia, a tym samym należy oddalić w całości pierwszą część omawianego zarzutu.

W przedmiocie części drugiej opartej na naruszeniu zasad non bis in idem i proporcjonalności ze względu na fakt, że Komisja już uwzględniła tytułem powrotu do naruszenia decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV w czterech innych decyzjach nakładających sankcje na skarżącą

– Argumenty stron

75 W pierwszej kolejności skarżąca utrzymuje, że Komisja naruszyła zasadę non bis in idem, na podstawie której zgodnie z orzecznictwem osoby już osądzonej nie można ścigać lub karać za te same czyny. W niniejszym przypadku Komisja powinna była stwierdzić, że uwzględniła już decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV w czterech decyzjach, które

wydała między 2003 a 2006 r. i w których ukarała już skarżącą (zwanych dalej „czterema decyzjami wydanymi między 2003 a 2006 r.”). Chodzi tu o następujące decyzje: decyzję C (2003) 4570 wersja ostateczna i sprostowanie C (2004) 4 z dnia 10 grudnia 2003 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/E-2/37.857 – Nadtlenki organiczne) (Dz.U. 2005, L 110, s. 44, zwaną dalej „decyzją w sprawie nadtlenków organicznych”), decyzję C (2004) 4876 z dnia 19 stycznia 2005 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/E-1/37.773 – AMCA) (Dz.U. 2006, L 353, s. 12), decyzję C (2006) 1766 z dnia 3 maja 2006 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F/C.38.620 – Nadtlenek wodoru i nadboran sodu) (Dz.U. L 353, s. 54, zwaną dalej „decyzją w sprawie nadtlenku wodoru i nadboranu sodu”) i decyzję C (2006) 2098 wersja ostateczna z dnia 31 maja 2006 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F/38.645 – Metakrylany) (Dz.U. 2006, L 322, s. 20, zwaną dalej „decyzją w sprawie metakrylanów”). Skarżąca uważa zasadniczo, że decyzja, w której Komisja uwzględniła wcześniejsze naruszenie tytułem powrotu do naruszenia, zakazuje jej wzięcia pod uwagę tego samego naruszenia w celu uznania w nowej decyzji istnienia okoliczności obciążającej w postaci powrotu do naruszenia.

76 W drugiej kolejności skarżąca twierdzi, że stosując podwyżkę podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia na podstawie tych samych czynów w pięciu różnych sprawach, Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności. Wspomniana podwyżka jest, jej zdaniem, zbyteczna i nieproporcjonalna w świetle celu odstraszenia.

77 Z jednej strony podwyższenie podstawowej kwoty grzywny w zaskarżonej decyzji z tytułu powrotu do naruszenia byłoby – zdaniem skarżącej – ważne jedynie wtedy, gdyby czyny zarzucane w zaskarżonej decyzji miały miejsce później niż czyny, które doprowadziły do czterech decyzji wydanych między 2003 a 2006 r., a nie w tym samym czasie co te czyny. W zakresie bowiem, w jakim naruszenia ukarane w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r. miały miejsce w tym samym czasie co naruszenia stwierdzone w zaskarżonej decyzji, ale wspomniane decyzje nie zostały

wydane w chwili popełnienia czynów ukaranych w zaskarżonej decyzji, skarżąca nie miała możliwości dostosowania swojego zachowania na rynku chloranu sodu.

78 Z drugiej strony, zdaniem skarżącej, podwyżka z tytułu powrotu do naruszenia równa 50% podstawowej kwoty grzywny – podobnie jak podwyżka zastosowana w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r. – spełniłaby wystarczająco cel odstraszenia, któremu przyświeca zaskarżona decyzja.

79 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

– Ocena Sądu

80 W pierwszej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę non bis in idem z tego względu, że uwzględniła decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV z jednej strony w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r., a z drugiej strony w zaskarżonej decyzji, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada non bis in idem, która stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego potwierdzoną zresztą w art. 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej proklamowanej w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. C 364, s. 1), zakazuje w zakresie konkurencji, aby przedsiębiorstwo zostało ponownie skazane lub aby ponownie prowadzono wobec niego postępowanie ze względu na antykonkurencyjne zachowanie, za które zostało ono ukarane lub w odniesieniu do którego uznano na podstawie wcześniejszej decyzji niepodlegającej już zaskarżeniu, że nie jest ono za nie odpowiedzialne (wyroki Trybunału: z dnia 5 maja 1966 r. w sprawach połączonych 18/65 i 35/65 Gutmann przeciwko Komisji, Rec. s. 149, 172; z dnia 15 października 2002 r. w sprawach połączonych C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-8375, pkt 59; ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 184).

81 Stosowanie zasady ne bis in idem jest obwarowane trzema warunkami, to jest identycznością zdarzeń, identycznością podmiotu popełniającego naruszenie i identycznością chronionego interesu prawnego (wyrok Trybunału z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P Aalborg Portland i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-123, pkt 338; ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 185).

82 W niniejszym przypadku z jednej strony należy zauważyć, że z uwagi na to, że wzięcie pod uwagę przez Komisję w zaskarżonej decyzji wcześniejszych naruszeń nie ma na celu ukarania po raz kolejny tych naruszeń, lecz że ma ono wyłącznie na celu ukaranie w zaskarżonej decyzji skarżącej za jej udział w kartelu z uwzględnieniem jej zachowania polegającego na powrocie do naruszenia. Wobec tego fakt, że Komisja już wzięła pod uwagę te same naruszenia w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r., nie prowadzi do naruszenia zasady non bis in idem.

83 Z drugiej strony w każdym wypadku należy zauważyć, że kumulatywne przesłanki zastosowania zasady non bis in idem przedstawione w pkt 81 powyżej nie są spełnione, ponieważ przesłanka identyczności zdarzeń tu nie występuje. W zaskarżonej decyzji Komisja karze bowiem skarżącą z powodu jej udziału w kartelu, w odniesieniu do którego nie wszczęła ona wcześniej postępowania ani nie przyjęła sankcji, czego zresztą nie utrzymuje skarżąca.

84 Komisja nie naruszyła zatem zasady non bis in idem, uwzględniając w zaskarżonej decyzji decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV w celu stwierdzenia zachowania skarżącej polegającego na powrocie do naruszenia, mimo że uwzględniła już te trzy pierwsze decyzje w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r.

85 Wobec powyższego należy oddalić omawiane zastrzeżenie skarżącej jako bezzasadne.

86 W drugiej kolejności w zakresie, w jakim skarżąca utrzymuje, że Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, stosując w zaskarżonej decyzji podwyżkę podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia, po pierwsze, należy oddalić w tym względzie jako bezzasadny jej argument, jakoby z uwagi na uwzględnienie w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r. decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzji w sprawie polipropylenu i decyzji w sprawie PCV z tytułu powrotu do naruszenia cel odstraszenia został już spełniony.

87 Z jednej strony bowiem jako że Komisja powinna wziąć pod uwagę powrót przez przedsiębiorstwo do naruszenia w ramach badania wagi naruszenia, które ma zamiar ukarać (ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 26), fakt, że Komisja uwzględniła już w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r. decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV, nie uniemożliwiał jej uwzględnienia w zaskarżonej decyzji tych trzech ostatnich decyzji w celu zniechęcenia skarżącej do powtarzania w przyszłości swego zachowania noszącego znamiona naruszenia.

88 Z drugiej strony należy zwrócić uwagę, że byłoby sprzeczne z celem odstraszenia, gdyby Komisja uwzględniała fakt, że we wcześniejszej decyzji wzięła pod uwagę tytułem powrotu do naruszenia pierwsze naruszenie, aby wykluczyć w późniejszej decyzji podwyższenie podstawowej kwoty grzywny na podstawie tegoż naruszenia. Takie rozwiązanie prowadziłoby bowiem do sytuacji, która wywoływałaby przeciwne skutki z punktu widzenia odstraszającego celu grzywny, w której kwota grzywny nakładanej na przedsiębiorstwo powracające wielokrotnie do naruszenia nie rosłaby stopniowo w zależności od liczby popełnionych przez nie naruszeń, lecz w której krańcowa kwota grzywny, jaka może zostać nałożona na to przedsiębiorstwo, ulegałaby stopniowemu zmniejszeniu na podstawie rosnącej liczby decyzji, w których przedsiębiorstwo to zostało ukarane.

89 Po drugie, należy oddalić jako nieistotny dla sprawy argument skarżącej, jakoby Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, stosując wobec niej nową podwyżkę z ty-

tułu powrotu do naruszenia, mimo że cztery decyzje wydane między 2003 a 2006 r. dotyczyły czynów popełnionych w tym samym czasie co czyny rozpatrywane w zaskarżonej decyzji i że w związku z tym nie miała ona możliwości dostosowania swojego zachowania na rynku chloranu sodu. W niniejszym przypadku bez znaczenia jest bowiem to, że cztery decyzje wydane między 2003 a 2006 r. dotyczą czynów popełnionych w tym samym czasie co czyny, do których odnosi się zaskarżona decyzja, ponieważ Komisja oparła się wyłącznie na decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych, na decyzji w sprawie polipropylenu i na decyzji w sprawie PCV, w odniesieniu do których skarżąca nie kwestionuje, że zostały wydane przed początkiem naruszenia ukaranego w zaskarżonej decyzji, aby ustalić w tej ostatniej decyzji zachowanie skarżącej polegające na powrocie do naruszenia.

90 W świetle całości powyższych rozważań należy oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżącej, jakoby Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, tak jak została ona zdefiniowana w pkt 63 powyżej, i tym samym należy oddalić w całości drugą część omawianego zarzutu.

W przedmiocie części trzeciej opartej na naruszeniu zasad proporcjonalności, równego traktowania i dobrej administracji z uwagi na podwyżkę podstawowej kwoty grzywny o 90% zastosowaną do skarżącej z tytułu powrotu do naruszenia

– Argumenty stron

91 Skarżąca twierdzi pomocniczo, że nawet jeśli Komisja słusznie podwyższyła w zaskarżonej decyzji podstawową kwotę grzywny z tytułu powrotu do naruszenia, to Komisja naruszyła jednak zasady proporcjonalności, równego traktowania i dobrej administracji, ustalając na 90% stopę tej podwyżki.

92 Przede wszystkim skarżąca utrzymuje, że nic nie uzasadnia w niniejszym przypadku podwyższenia podstawowej kwoty grzywny o 90% z tytułu powrotu do naruszenia, jako że podwyżka ta wynosiła 50% w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r. Sąd powinien zatem obniżyć w niniejszym przypadku do 50% wspomnianą podwyżkę.

93 Co więcej, skarżąca uważa, że podwyższenie o 90% podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia jest nieproporcjonalne, gdyż w zaskarżonej decyzji wobec Elf Aquitaine zastosowano również podwyżkę podstawowej kwoty grzywny o 70% w celu zapewnienia skutku odstraszającego.

94 Wreszcie skarżąca zauważa, że choć wiadomo jej, że Komisji przysługuje uznanie przy ustalaniu grzywien i choć znana jest jej surowość wytycznych, to jednak naruszenia ukarane w decyzji w sprawie nadtlenków organicznych i w decyzji w sprawie metakrylanów zostały popełnione w tym samym czasie co naruszenie ukarane w zaskarżonej decyzji. Co więcej, zastosowanie wytycznych, które przewidują zaostrzenie grzywny w przypadku powrotu do naruszenia, wynika wyłącznie z nienormalnie długich terminów, w których Komisja badała niniejszą sprawę. Niemniej zdaniem skarżącej nie powinna ona ponosić negatywnych skutków braku staranności, jakim Komisja wykazała się przy badaniu niniejszej sprawy.

95 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

– Ocena Sądu

96 W pierwszej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, ponieważ podwyższenie podstawowej

kwoty grzywny o 90% z tytułu powrotu do naruszenia jest w niniejszym przypadku nieproporcjonalne, należy najpierw przypomnieć, że zgodnie z art. 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003 Komisja może nałożyć w drodze decyzji grzywny na przedsiębiorstwa, które dopuściły się naruszenia art. 81 WE, i uwzględnić w tych ramach wagę i czas trwania naruszenia.

97 Co więcej, pkt 28 tiret pierwsze wytycznych przewiduje, co następuje:

„Kwota podstawowa grzywny może zostać podwyższona, jeżeli Komisja stwierdzi występowanie okoliczności obciążających takich jak:

— kontynuowanie naruszenia przepisów lub ponowne dokonanie przez przedsiębiorstwo naruszenia identycznego lub podobnego, po stwierdzeniu przez Komisję lub krajowy organ ochrony konkurencji naruszenia postanowień przepisów art. 81 [WE] lub 82 [WE] przez to przedsiębiorstwo. W takim przypadku za każde naruszenie kwota podstawowa może zostać podwyższona o kwotę, której wartość wynosi do 100% wartości kwoty podstawowej […]".

98 Następnie należy stwierdzić, że art. 23 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003 stanowi właściwą podstawę prawną, by uwzględnić powrót do naruszenia przy obliczaniu grzywny (zob. analogicznie ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 27–29).

99 Ponadto wytyczne, które Komisja wydaje w celu obliczania wysokości grzywien, zapewniają przedsiębiorstwom pewność prawa, albowiem określają one metodologię, jaką narzuciła sobie Komisja przy ustalaniu wysokości grzywien (zob. podobnie ww. w pkt 52 wyrok Trybunału w sprawie Danone, pkt 23). Administracja nie może odstąpić od tych wytycznych w konkretnym przypadku bez podania powodów, które

są zgodne z zasadą równego traktowania (wyrok Trybunału z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie C-397/03 P Archer Daniels Midland i Archer Daniels Midland Ingredients przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-4429, pkt 91).

100 Co więcej, z orzecznictwa wynika, że wcześniejsza praktyka decyzyjna Komisji nie stanowi ram prawnych dla grzywien w zakresie konkurencji (wyrok Sądu z dnia 30 września 2003 r. w sprawie T-203/01 Michelin przeciwko Komisji, Rec. s. II-4071, pkt 292). Komisja dysponuje szerokim zakresem uznania przy ustalaniu kwoty grzywien i nie jest ona związana ocenami, jakich dokonała wcześniej (zob. wyrok Trybunału z dnia 24 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P Erste Group Bank i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-8681, pkt 123 i przytoczone tam orzecznictwo). Ten szeroki zakres uznania pozwala jej nadać kierunek zachowaniu przedsiębiorstw, by było ono zgodne z regułami konkurencji (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawach połączonych T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 i T-252/01 Tokai Carbon i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-1181, pkt 216). W tych ramach nie jest ona zobowiązana stosować ścisłych formuł matematycznych (ww. wyrok w sprawie Michelin przeciwko Komisji, pkt 292).

101 Wreszcie fakt, iż Komisja wymierzała w przeszłości grzywny w określonej wysokości za określone rodzaje naruszeń, nie może pozbawić jej możliwości podwyższenia tej wysokości w granicach wyznaczonych w rozporządzeniu nr 1/2003, jeśli jest to konieczne, aby zapewnić realizację polityki konkurencji. Skuteczne stosowanie reguł konkurencji wymaga wręcz, aby Komisja mogła w każdej chwili dostosować wysokość grzywien do potrzeb tej polityki (wyrok Trybunału z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5425, pkt 169; ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone przeciwko Komisji, pkt 395).

102 W niniejszym przypadku z jednej strony należy najpierw stwierdzić, że ustalając w zaskarżonej decyzji na 90% stopę podwyżki podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia, Komisja działała na podstawie art. 23 ust. 2 i 3 rozporzą-

dzenia nr 1/2003 i zgodnie z pkt 28 tiret pierwsze wytycznych, czego skarżąca nie kwestionuje. Co więcej, wbrew temu, co ona utrzymuje oraz zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 100 i 101 powyżej, fakt, że Komisja zastosowała wobec niej podwyżkę podstawowej kwoty grzywny o 50% we wcześniejszych decyzjach, nie ograniczało w zaskarżonej decyzji jej zakresu uznania przy ustalaniu stopy podwyżki podstawowej kwoty grzywny.

103 Z drugiej strony należy zauważyć, że skarżąca nie wysuwa żadnego argumentu umożliwiającego wykazanie, że z uwagi na okoliczności niniejszego przypadku świadczące o jej silnej skłonności do łamania reguł konkurencji Komisja przekroczyła w niniejszym przypadku granice przysługującego jej uznania, podwyższając o 90% podstawową kwotę grzywny.

104 Skarżącej nie udało się zatem udowodnić, że Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, tak jak została ona zdefiniowana w pkt 63 powyżej, podwyższając z tytułu powrotu do naruszenia o 90% podstawową kwotę grzywny, która została na nią nałożona.

105 Ponadto w zakresie, w jakim skarżąca utrzymuje, że podwyższenie podstawowej kwoty grzywny o 90% z tytułu powrotu do naruszenia jest nieproporcjonalne, gdyż wobec Elf Aquitaine zastosowano podwyżkę podstawowej kwoty grzywny o 70% w celu zapewnienia skutku odstraszającego, należy oddalić ten argument jako nieistotny dla sprawy.

106 Należy bowiem najpierw zauważyć, że z uwagi na to, że bezsporne jest, iż podwyżka podstawowej kwoty grzywny o 70% nie została zastosowana wobec skarżącej, lecz wyłącznie wobec Elf Aquitaine, z którą nie tworzyła już ona jednego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 81 WE w dniu wydania zaskarżonej decyzji, podwyżka ta nie może być brana pod uwagę w celu dokonania oceny, czy grzywna nałożona na skarżącą jedynie z tytułu powrotu do naruszenia jest nieproporcjonalna. Co więcej, te dwie

podwyżki odpowiadają w każdym wypadku dwóm różnym celom odstraszenia. O ile bowiem podwyżka podstawowej kwoty grzywny o 90% zastosowana wobec skarżącej w art. 2 lit. d) zaskarżonej decyzji znajduje uzasadnienie w dodatkowej potrzebie odstraszenia skarżącej od popełniania naruszeń z uwagi na jej skłonność do łamania reguł konkurencji, o tyle podwyżka podstawowej kwoty grzywny o 70% zastosowana w art. 2 lit. e) tej decyzji wobec Elf Aquitaine odpowiada konieczności zapewnienia odstraszającego skutku grzywnie nałożonej na Elf Aquitaine z uwagi na fakt, że ze względu na swoje obroty zdecydowanie wyższe od obrotów innych uczestników kartelu jest ona w stanie łatwiej zgromadzić środki potrzebne na zapłatę grzywny.

107 Wobec powyższego należy oddalić zastrzeżenie skarżącej oparte na naruszeniu zasady proporcjonalności jako częściowo bezzasadne i jako częściowo nieistotne dla sprawy.

108 W drugiej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę równego traktowania, gdyż instytucja ta nie mogła zastosować wobec niej w zaskarżonej decyzji innej stopy podwyżki podstawowej kwoty grzywny niż stopa wynosząca 50%, którą zastosowała ona wobec niej w czterech decyzjach wydanych między 2003 a 2006 r., należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem zasada ta wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione (zob. wyrok Trybunału z dnia 3 maja 2007 r. w sprawie C-303/05 Advocaten voor de Wereld, Zb.Orz. s. I-3633, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo).

109 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że sam fakt, iż Komisja przyjęła w swojej wcześniejszej praktyce decyzyjnej określoną stopę podwyżki podstawowej kwoty grzywny, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 100 i 101 powyżej nie oznacza, że z uwagi na okoliczności niniejszego przypadku była ona pozbawiona możliwo-

ści podwyższenia w zaskarżonej decyzji tej stopy w granicach, które ona sama ustaliła w wytycznych, aby zachęcić skarżącą do zmiany jej antykonkurencyjnego zachowania.

110 Należy zatem oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżącej oparte na naruszeniu zasady równego traktowania wynikającym z zastosowania podwyżki o 90% podstawowej kwoty grzywny, która została wobec niej zastosowana z tytułu powrotu do naruszenia.

111 W trzeciej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę dobrej administracji, stosując podwyżkę w wysokości 90% podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia, należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem w przypadkach, w których instytucje dysponują uznaniem, aby móc spełniać swoje funkcje, poszanowanie gwarancji zapewnianych przez wspólnotowy porządek prawny w ramach postępowania administracyjnego nabiera tym bardziej fundamentalnego znaczenia. Wśród tych gwarancji znajduje się w szczególności obowiązek starannego i bezstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez właściwą instytucję (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 21 listopada 1991 r. w sprawie C-269/90 Technische Universität München, Rec. s. I-5469, pkt 14; wyroki Sądu: z dnia 24 stycznia 1992 r. w sprawie T-44/90 La Cinq przeciwko Komisji, Rec. s. II-1, pkt 86; z dnia 20 marca 2002 r. w sprawie T-31/99 ABB Asea Brown Boveri przeciwko Komisji, Rec. s. II-1881, pkt 99).

112 W niniejszym przypadku trzeba podkreślić, że – jak wynika z motywów 525–527 zaskarżonej decyzji – Komisja, która zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 100 powyżej nie jest zobowiązana stosować ścisłych formuł matematycznych przy ustalaniu grzywien, słusznie uznała, że należy zastosować wysoką stopę podwyżki podstawowej kwoty grzywny, ponieważ „pierwsze grzywny [wymierzone skar-

żącej] nie skłoniły jej do zmiany postępowania" (motyw 525 zaskarżonej decyzji). Co więcej, skarżąca nie wysuwa żadnego argumentu ani dowodu na poparcie swojego twierdzenia, jakoby Komisja nie przeprowadziła starannego i bezstronnego badania okoliczności niniejszej sprawy pozwalającego uzasadnić zastosowanie przez nią stopy podwyżki w wysokości 90% podstawowej kwoty grzywny z uwagi na silną skłonność skarżącej do łamania reguł konkurencji.

113 W związku z powyższym skarżąca nie udowodniła, że Komisja naruszyła w niniejszym przypadku zasadę dobrej administracji.

114 W tym względzie należy oddalić jako bezzasadny argument skarżącej, jakoby nie powinna ona ponosić negatywnych skutków wynikających z braku staranności, jakim Komisja wykazała się przy badaniu niniejszej sprawy i który skłonił tę instytucję do zastosowania do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wytycznych, które co do zasady przewidują surowe sankcje z tytułu zachowania podmiotu powracającego do naruszenia. Z jednej strony bowiem skarżąca nie wysuwa żadnego argumentu ani dowodu wykazującego, że Komisja nie zbadała niniejszej sprawy w rozsądnym terminie. Z drugiej strony jako że skuteczne stosowanie reguł konkurencji wymaga, aby Komisja mogła w każdej chwili dostosować wysokość grzywien do potrzeb swojej polityki (zob. ww. w pkt 51 wyrok Sądu w sprawie Danone, pkt 210–212 i przytoczone tam orzecznictwo), nie można jej zarzucać, że w celu ustalenia stopy podwyżki podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia oparła się na wytycznych, w odniesieniu do których skarżąca nie kwestionuje, że mają one zastosowanie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy.

115 Wobec powyższego należy oddalić jako bezzasadne trzecie zastrzeżenie skarżącej oraz zarzut drugi w całości.

b) W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na nieprzyznaniu skarżącej obniżki grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy

Argumenty stron

116 Skarżąca utrzymuje zasadniczo, że Komisja popełniła błąd, nie przyznając jej obniżki grzywny w wysokości 30–50% na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Z jednej strony była ona drugim przedsiębiorstwem, które przedłożyło Komisji w dniu 18 października 2004 r. wniosek na podstawie tegoż komunikatu. Z drugiej strony informacje, które jej ona dostarczyła, miały istotną wartość dodaną, mając na uwadze informacje, którymi Komisja dysponowała w swoich aktach w tym dniu.

117 W pierwszej kolejności skarżąca zauważa, że podejście przyjęte przez Komisję w zaskarżonej decyzji pozostaje w sprzeczności ze ściśle chrolonogiczną interpretacją przyjętą w jej decyzji w sprawie nadtlenku wodoru i nadboranu sodu. W owej decyzji Komisja przyznała – mimo bardzo ograniczonego charakteru dostarczonych informacji – obniżkę grzywny w wysokości 40% drugiemu przedsiębiorstwu, które złożyło wniosek na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

118 W drugiej kolejności skarżąca utrzymuje, że informacje, które dostarczyła Komisji, umożliwiły jej potwierdzenie informacji, które znajdowały się jedynie we wniosku EKA o zwolnienie z grzywny. Jej zdaniem Komisja błędnie zatem uznała w motywach 565–577 zaskarżonej decyzji, że informacje dostarczone przez skarżącą nie miały żadnej istotnej wartości dodanej, gdyż umożliwiły one jedynie potwierdzenie informacji, którymi Komisja już dysponowała i które zostały jej dostarczone, z jednej strony przez EKA w jej wniosku o zwolnienie z grzywny, a z drugiej strony w odpo-

wiedzi Finnish Chemicals na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję w dniu 10 września 2004 r.

119 Po pierwsze, skarżąca zauważa, że w odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję w dniu 10 września 2004 r. Finnish Chemicals ograniczyła się do udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące jej organizacji i potwierdzenia odbycia spotkań wymienionych przez EKA oraz nazwisk uczestników tych spotkań. W każdym razie Finnish Chemicals ani nie uściśliła przedmiotu tych spotkań, ani nie potwierdziła informacji dostarczonych przez EKA, zgodnie z którymi istniał kartel na rynku chloranu sodu.

120 Po drugie, skarżąca twierdzi, że jest pierwszym przedsiębiorstwem, które potwierdziło oświadczenia EKA, a w szczególności pięć następujących informacji. Przede wszystkim potwierdziła ona, że system podziału klientów i limitów został wprowadzony w życie w latach 90. i że przestał on funkcjonować na początku roku 2000. Następnie potwierdziła ona ustny wniosek EKA o zwolnienie z grzywny, zgodnie z którym istniał system wyrównawczy, który w przypadku pozytywnego odstępstwa stwierdzonego między limitem przyznanym danemu uczestnikowi kartelu a zrealizowaną przez niego sprzedażą pozwalał poszkodowanym producentom na zwiększenie ich limitu w następnym roku. Ponadto uściśliła ona, że trzy podwyżki cen zostały uwieńczone sukcesem. Co więcej, dostarczyła ona liczne informacje na temat konfliktu panującego między członkami kartelu w związku z klientem MODO. Wreszcie wskazała ona, że kartel przestał działać w 2000 r. w wyniku przyjęcia programów poszanowania prawa konkurencji.

121 Z jednej strony z powyższego wynika, że informacje dostarczone przez skarżącą pozwoliły Komisji potwierdzić i uzupełnić elementy dostarczone przez EKA w odniesieniu do charakteru i czasu trwania kartelu, sposobu jego funkcjonowania oraz jego wpływu na rynek właściwy, których to elementów Finnish Chemicals nie potwierdziła w swojej odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję w dniu 10 września 2004 r.

122 Z drugiej strony, zdaniem skarżącej, jej wkład współpracy ma istotną wartość dodaną, gdyż opisując naruszenie w słowach podobnych do słów użytych przez EKA, umożliwiła ona potwierdzenie zasadniczych elementów kartelu i wzmocnienie zdolności Komisji do ustalenia naruszenia. Skarżąca twierdzi, że wniosek EKA o zwolnienie z grzywny rozpatrywany oddzielnie miał bowiem jedynie ograniczoną wartość dowodową, jako że – jak sama EKA przyznała w swoim ustnym wniosku o zwolnienie z grzywny – dostarczone przez nią informacje nie zawsze mogły zostać sprawdzone i mogły zatem zostać podważone przez innych członków kartelu. Jak Komisja uznała w wielu innych decyzjach, samo potwierdzenie elementów będących już w posiadaniu Komisji uzasadnia obniżkę grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

123 W trzeciej kolejności skarżąca utrzymuje, że informacje dostarczone przez nią Komisji ujawniły pewną liczbę nowych elementów, które nie były wcześniej w jej posiadaniu i które wzmocniły zatem znacznie jej zdolność do ustalenia spornych okoliczności faktycznych. W tym względzie zauważa ona również, że z orzecznictwa wynika, iż Komisja nie może uprzywilejowywać określonych dokumentów dostarczonych przez przedsiębiorstwo ze szkodą dla dokumentów dostarczonych wcześniej przez inne przedsiębiorstwo i że ocena wartości dodanej informacji dostarczonych przez przedsiębiorstwo nie może zależeć od tego, czy Komisja zdecyduje się je wykorzystać czy też nie.

124 Po pierwsze, jak wskazała ona również w pkt 210 i 211 swoich uwag przedłożonych w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów, skarżąca poinformowała Komisję o istnieniu dokumentu – do którego odsyła się w motywie 76 zaskarżonej decyzji i którego kopii skarżąca nie zachowała – wskazującego w odniesieniu do każdego wspólnego klienta wolumen sprzedaży, jaki każdy z producentów chloranu sodu był uprawniony im dostarczyć w ramach porozumienia w sprawie podziału rynków. Zdaniem skarżącej istnienie takiego dokumentu świadczy o stopniu strukturyzacji kartelu.

125 Po drugie, w swoich uwagach przedłożonych w odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzutów skarżąca była pierwszym przedsiębiorstwem, które wskazało klientów Europy kontynentalnej, którzy byli objęci podziałem limitów sprzedaży między producentami chloranu sodu. W związku z tym uważa ona, że ta informacja mogła umożliwić Komisji dokonanie oceny zakresu geograficznego kartelu i mogła zatem posłużyć za podstawę żądań udzielenia informacji w celu sprawdzenia, że podwyżki cen rzeczywiście zostały zastosowane. W tym względzie skarżąca precyzuje, że – wbrew temu, co twierdzi Komisja – na dziewięć klientów wskazanych przez przedstawiciela skarżącej, pana L., tylko dwóch z nich zostało już wskazanych przez EKA.

126 W czwartej kolejności skarżąca podnosi najpierw, że sama treść zaskarżonej decyzji pokazuje, iż Komisja oparła się na wielu informacjach dostarczonych przez skarżącą, aby ustalić istnienie naruszenia i potwierdzić pewną liczbę elementów pochodzących z innych źródeł. W tym względzie odsyła ona do motywów 76, 98, 207, 254, 273 i 284 zaskarżonej decyzji oraz do przypisów 116, 118, 142, 259, 305, 325 i 337 do tej decyzji.

127 Następnie skarżąca wyjaśnia, że – wbrew temu, co twierdzi Komisja – motyw 254 zaskarżonej decyzji nie odnosi się do spotkania, które odbyło się wiosną 2000 r., którego istnienia nie można było potwierdzić, lecz do spotkania mającego miejsce w 1999 r. z Finnish Chemicals, w trakcie którego ta ostatnia miała oświadczyć, że „jest wyłącznym dostawcą [klienta] MODO [w związku z] porozumieniem zawartym przez jej spółkę dominującą z MODO, zrywającym tym samym porozumienie istniejące między EKA, Finnish Chemicals i [nią samą] w odniesieniu do tego klienta".

128 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

Ocena Sądu

129 W komunikacie z 2002 r. w sprawie współpracy Komisja określiła warunki, na jakich przedsiębiorstwa współpracujące z nią w trakcie dochodzenia w sprawie kartelu mogą być zwolnione z grzywny lub mogą skorzystać z obniżenia grzywny, którą w innym wypadku musiałyby zapłacić.

130 Zgodnie z pkt 20 komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy „[p]rzedsiębiorstwa, które nie spełniają warunków [aby uzyskać zwolnienie z grzywny], mogą [jednak] kwalifikować się do skorzystania ze zmniejszenia wszelkich grzywien, które w innym przypadku zostałyby nałożone".

131 Punkt 21 komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy stanowi, że „[w] celu zakwalifikowania się do zmniejszenia [grzywny na podstawie pkt 20 tegoż komunikatu] przedsiębiorstwo musi dostarczyć Komisji takie dowody domniemanego naruszenia, które przyczyniają się do zwiększenia wartości [wnoszą istotną wartość dodaną w stosunku do] dowodów już będących w posiadaniu Komisji oraz musi wycofać się z udziału w domniemanym naruszeniu najpóźniej z chwilą składania [tych] dowodów".

132 W pkt 23 lit. b) akapit pierwszy komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy przewidziane są trzy widełki obniżki grzywny. Pierwsze przedsiębiorstwo spełniające warunki określone w pkt 21 tegoż komunikatu jest bowiem uprawnione do otrzymania obniżki grzywny wynoszącej 30–50%, drugie przedsiębiorstwo – obniżki wynoszącej 20-30%, a kolejne przedsiębiorstwa – obniżki grzywny wynoszącej maksymalnie 20%.

133 W pkt 23 lit. b) akapit drugi komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy wskazuje się, że „[w] celu ustalenia poziomu zmniejszenia w ramach każdego przedziału Komisja uwzględni moment złożenia dowodów spełniających warunki określone w pkt 21 [tegoż komunikatu] oraz zakres, w jakim zwiększają wartość dowodów już posiadanych" i że „[m]oże także uwzględnić zakres i ciągłość współpracy prowadzonej przez przedsiębiorstwo po dniu złożenia dowodów".

134 Zgodnie z orzecznictwem Komisja dysponuje szerokim zakresem uznania co do metody obliczania grzywien i ma prawo w tym względzie brać pod uwagę liczne czynniki, wśród których znajduje się współpraca zainteresowanych przedsiębiorstw w trakcie dochodzenia prowadzonego przez służby tej instytucji. Komisja ma zatem obowiązek przeprowadzenia złożonej oceny okoliczności faktycznych, w tym również tych odnoszących się do współpracy tych przedsiębiorstw (wyrok Trybunału z dnia 10 maja 2007 r. w sprawie C-328/05 P SGL Carbon przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-3921, pkt 81; ww. w pkt 63 wyrok w sprawach połączonych Gütermann i Zwicky przeciwko Komisji, pkt 219).

135 Ponadto w ramach oceny współpracy ze strony członków kartelu tylko oczywisty błąd w ocenie Komisji może stanowić przedmiot krytyki, ponieważ przysługuje jej szeroki zakres uznania przy dokonywaniu oceny jakości i użyteczności współpracy danego przedsiębiorstwa, w szczególności w porównaniu ze współpracą innych przedsiębiorstw (ww. w pkt 134 wyrok w sprawie SGL Carbon przeciwko Komisji, pkt 88). W tej kwestii należy także przypomnieć, że to Komisja jest zobowiązana do uzasadnienia powodów, ze względu na które ocenia, iż dowody dostarczone przez przedsiębiorstwa w ramach komunikatu w sprawie współpracy stanowią wkład uzasadniający obniżenie nałożonej grzywny lub nie uzasadniają jej obniżenia. Do przedsiębiorstw zamierzających kwestionować decyzję Komisji w tym zakresie należy natomiast wykazanie, że Komisja, nie posiadając takich informacji dostarczonych dobrowolnie przez te przedsiębiorstwa, nie byłaby w stanie udowodnić istoty naruszenia, a zatem – wydać decyzji nakładającej grzywny (ww. w pkt 100 wyrok w sprawach połączonych Erste Group Bank i in. przeciwko Komisji, pkt 297).

136 Ponadto obniżenie grzywien w przypadku współpracy przedsiębiorstw uczestniczących w naruszeniach prawa konkurencji jest uzasadnione tym, że taka współpraca ułatwia Komisji wykonanie jej zadania polegającego na stwierdzeniu istnienia naruszenia, a w stosownym przypadku na doprowadzeniu do jego zakończenia (ww. w pkt 101 wyrok w sprawach połączonych Dansk Rørindustri i in. przeciwko Komisji, pkt 399; wyrok Sądu z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie T-338/94 Finnboard przeciwko Komisji, Rec. s. II-1617, pkt 363). Ze względu na rację bytu obniżki Komisja nie może pominąć użyteczności dostarczonych informacji, która bezwzględnie zależy od posiadanych już przez nią środków dowodowych (ww. w pkt 63 wyrok w sprawach połączonych Gütermann i Zwicky przeciwko Komisji, pkt 220).

137 Ponadto z orzecznictwa wynika, że jeśli przedsiębiorstwo tytułem współpracy tylko potwierdziło, i to w sposób mniej precyzyjny i wyraźny, pewne informacje, które zostały dostarczone już z tytułu współpracy przez inne przedsiębiorstwo, zakres współpracy ze strony tego przedsiębiorstwa, chociaż może on nie być pozbawiony pewnej użyteczności dla Komisji, nie może być uważany za porównywalny z zakresem współpracy ze strony przedsiębiorstwa, które jako pierwsze dostarczyło rzeczonych informacji. Jeżeli oświadczenie ogranicza się do potwierdzenia w pewnym stopniu oświadczenia, którym Komisja już dysponowała, nie ułatwia ono Komisji zadania w znacznym stopniu, wystarczającym dla uzasadnienia obniżenia grzywny ze względu na współpracę (zob. podobnie wyroki Sądu: z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie T-44/00 Mannesmannröhren-Werke przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2223, pkt 301; ww. w pkt 51 wyrok w sprawie Danone, pkt 455; ww. w pkt 63 wyrok w sprawach połączonych Gütermann i Zwicky przeciwko Komisji, pkt 222).

138 Wreszcie współpraca ze strony przedsiębiorstwa w trakcie dochodzenia nie uprawnia do jakiegokolwiek obniżenia grzywny, jeśli nie wykracza ona poza obowiązki ciążące na nim na podstawie art. 18 rozporządzenia nr 1/2003 (wyroki Sądu: z dnia 10 marca 1992 r. w sprawie T-12/89 Solvay przeciwko Komisji, Rec. s. II-907, pkt 341, 342; ww. w pkt 51 wyrok w sprawie Danone, pkt 451).

139 W niniejszym przypadku należy zauważyć tytułem wstępu, że bezsporne jest z jednej strony – jak wynika z motywu 561 zaskarżonej decyzji – że skarżąca była drugim przedsiębiorstwem, które złożyło wniosek na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy po EKA. Z drugiej strony – jak Komisja podniosła w motywie 565 zaskarżonej decyzji, czego skarżąca nie kwestionuje – jedynie informacje figurujące w pkt 3 odpowiedzi z dnia 18 października 2004 r. na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję w dniu 10 września 2004 r. (zwanej dalej „odpowiedzią skarżącej") stanowią informacje wykraczające poza ciążący na skarżącej zwykły obowiązek udzielenia odpowiedzi na żądanie udzielenia informacji, jakie Komisja skierowała do niej na podstawie art. 18 rozporządzenia nr 1/2003. Informacje figurujące w pkt 3 odpowiedzi skarżącej dotyczące rozmowy, jaką przeprowadziła ona w dniu 24 września 2004 r. ze swoim pracownikiem panem L., odnoszą się bowiem bezpośrednio do okoliczności faktycznych związanych ze spornym naruszeniem.

140 Cztery zastrzeżenia wysunięte przez skarżącą w celu ustalenia, czy Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że informacje dostarczone jej przez skarżącą nie mają istotnej wartości dodanej i że w konsekwencji nie uzasadniają one przyznania obniżki w wysokości 30–50% kwoty grzywny, która została na nią nałożona, należy zatem zbadać jedynie w świetle informacji figurujących w pkt 3 odpowiedzi skarżącej.

141 W pierwszej kolejności należy oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżącej, jakoby w zaskarżonej decyzji Komisja powinna była przyznać jej obniżkę grzywny, jak uczyniła to w decyzji w sprawie nadtlenku wodoru i nadboranu sodu, mimo bardzo ograniczonego charakteru informacji dostarczonych przez nią na temat kartelu rozpatrywanego w owej decyzji. Abstrahując bowiem od tego, że to nie w świetle swojej własnej praktyki decyzyjnej, lecz w świetle komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy Komisja jest zobowiązana zbadać, czy współpraca zaoferowana przez przedsiębiorstwo uzasadnia przyznanie obniżki grzywny, argument skarżącej nie pozwala ustalić, że dostarczone przez nią informacje mają istotną wartość dodaną w okolicz-

nościach niniejszej sprawy, mając na uwadze dowody, którymi Komisja dysponowała w dniu złożenia przez skarżącą wniosku na podstawie wspomnianego komunikatu.

142 W drugiej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym była ona pierwszym przedsiębiorstwem, które potwierdziło informacje dostarczone przez EKA w jej ustnym wniosku o zwolnienie z grzywny, należy zbadać pięć informacji, odnośnie do których skarżąca utrzymuje, że mają one istotną wartość dodaną dla Komisji.

143 Przede wszystkim w zakresie, w jakim skarżąca poinformowała Komisję, że „system podziału klientów i limitów został wprowadzony w życie [pod] koniec [roku] 1993 dla niektórych producentów chloranu sodu", Komisja podniosła w motywie 569 zaskarżonej decyzji, że „[skarżąca] potwierdziła istnienie systemu w ogólnikowy sposób, lecz nie dostarczyła żadnego dowodu pisemnego pochodzącego z okresu, do którego odnosiły się okoliczności faktyczne, który to dowód pozwoliłby wzmocnić zdolność do ustalenia spornych okoliczności faktycznych". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że ta informacja może mieć istotną wartość dodaną. Poza faktem, który wynika z ustnego wniosku EKA o zwolnienie z grzywny, że przedsiębiorstwo to poinformowało już Komisję o takim systemie, skarżąca ani nie poparła tej informacji dowodami pisemnymi, ani nie dokonała dodatkowych uściśleń co do dat, miejsc, szczegółowych zasad i kwot objętych wspomnianym podziałem limitów i klientów. Zgodnie zatem z orzecznictwem przytoczonym w pkt 137 powyżej samo potwierdzenie przez skarżącą w jej ustnym oświadczeniu istnienia podziału limitów i klientów nie może być postrzegane jako mające istotną wartość dodaną.

144 Następnie w odniesieniu do informacji dostarczonej przez skarżącą, zgodnie z którą istniał system wyrównawczy między poszkodowanymi producentami umożliwiający im zwiększenie ich limitu w następnym roku, należy przypomnieć, że – jak przedstawiono w pkt 143 powyżej – Komisja podniosła w motywie 569 zaskarżonej decyzji, że „jeśli chodzi o mechanizm podziału rynków chloranu sodu, to otrzymała już ona

te informacje w ramach ustnego wniosku EKA" i że „[skarżąca] potwierdziła istnienie systemu w ogólnikowy sposób, lecz nie dostarczyła żadnego dowodu pisemnego pochodzącego z okresu, do którego odnosiły się okoliczności faktyczne, który to dowód pozwoliłby wzmocnić zdolność Komisji do ustalenia spornych okoliczności faktycznych". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że ta informacja może mieć istotną wartość dodaną. Poza faktem, który wynika z ustnego wniosku EKA o zwolnienie z grzywny, że przedsiębiorstwo to poinformowało już Komisję o systemie wyrównawczym ustanowionym w niektórych państwach członkowskich, skarżąca ani nie dostarczyła dowodu pisemnego wykazującego istnienie wspomnianego systemu, ani nie dokonała uściśleń w swoim ustnym wniosku co do dat, miejsc i szczegółowych zasad tegoż systemu.

145 Ponadto w odniesieniu do okoliczności, iż skarżąca poinformowała Komisję, że trzy podwyżki cen zostały uwieńczone sukcesem, Komisja wskazała w motywie 572 zaskarżonej decyzji, że „jeśli chodzi o podwyżki cen w 1993, 1994 i 1995 r., [pan L.] potwierdził w bardzo ogólnikowy sposób informacje już dostarczone przez EKA, nie dokonując z własnej inicjatywy dalszych uściśleń co do spornych zachowań". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że ta informacja może mieć istotną wartość dodaną. Poza faktem, który wynika z ustnego wniosku EKA o zwolnienie z grzywny, że przedsiębiorstwo to dostarczyło już Komisji szczegółowych informacji na temat okresowości, kwoty i mechanizmu tych podwyżek cen, skarżąca nie dostarczyła ani dodatkowych dowodów bądź szczegółów w stosunku do tych, którymi dysponowała już Komisja na poparcie tych twierdzeń, w związku z czym nie ułatwiła ona w znaczący sposób zadania Komisji w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 137 powyżej.

146 Ponadto w odniesieniu do „licznych informacji na temat konfliktu, który zapanował między członkami kartelu" wskutek decyzji klienta MODO, by nie zaopatrywać się już u skarżącej od połowy 1998 r., i różnych spotkań, które miały po tym miejsce w trakcie roku 1999 i wiosną 2000 r., o których skarżąca poinformowała Komisję, należy zauważyć, że instytucja ta wskazuje w szczególności w motywie 573 zaskarżonej decyzji, że „oświadczenia [pana L] potwierdziły główne elementy oświadczeń EKA

i Finnish Chemicals, lecz […] nie ujawniły nowych elementów lub dodatkowych dowodów wzmacniających znacznie zdolność Komisji do ustalenia spornych okoliczności faktycznych". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że ta informacja może mieć istotną wartość dodaną. Abstrahując bowiem od tego, że EKA poinformowała Komisję w swoim ustnym wniosku o zwolnienie z grzywny o istnieniu konfliktu między członkami kartelu w związku z klientem MODO, należy zwrócić uwagę, że skarżąca ani nie dostarczyła dowodów, ani nie dokonała uściśleń na poparcie swoich twierdzeń, które pozwalałyby Komisji udowodnić okoliczności faktyczne naruszenia, które musiała ona – jak wynika wyraźnie z motywów 215 i 216 zaskarżonej decyzji – ustalić na podstawie dokumentów dostarczonych przez Finnish Chemicals.

147 Ponadto w odniesieniu do informacji skarżącej, zgodnie z którą kartel przestał istnieć w połowie 2000 r. wskutek przyjęcia programów poszanowania prawa konkurencji, Komisja wskazuje w motywie 575 zaskarżonej decyzji, że „[pan L.] ograniczył się do potwierdzenia oświadczenia EKA dotyczącego skutku przyjęcia programów [poszanowania prawa konkurencji], nie przedstawiając nowych dowodów w tym zakresie". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że ta informacja może mieć istotną wartość dodaną. Abstrahując bowiem od tego, że samej tej informacji brak precyzji w odniesieniu do dokładnej daty przyjętej przez Komisję w celu stwierdzenia końca naruszenia, to jest 9 lutego 2000 r. [zob. art. 1 lit. e) zaskarżonej decyzji], samo ustne potwierdzenie przez skarżącą tej informacji, którą Komisja już dysponowała, nie ułatwiło jej w znacznym stopniu spoczywającego na niej zadania w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 137 powyżej.

148 W świetle powyższych rozważań należy oddalić zastrzeżenie skarżącej, jakoby informacje, które dostarczyła ona Komisji i które potwierdzały informacje będące już w posiadaniu tej instytucji, miały istotną wartość dodaną.

149 W trzeciej kolejności w zakresie, w jakim skarżąca utrzymuje, że pewne informacje dostarczone przez nią Komisji ujawniły nowe elementy, o których instytucja ta wcześniej nie wiedziała i które wzmocniły zatem znacznie jej zdolność do ustalenia spornych okoliczności faktycznych, należy zbadać dwie informacje, do których skarżąca odsyła na poparcie tego zastrzeżenia.

150 Przede wszystkim odnośnie do okoliczności, że skarżąca poinformowała Komisję o istnieniu listy, której nie zachowała i która wskazywała w odniesieniu do każdego wspólnego klienta członków kartelu wolumen sprzedaży, jaki im oni dostarczali, należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, nie przyznając obniżki grzywny z tego tytułu. Jako że – jak Komisja podniosła w motywie 76 zaskarżonej decyzji – skarżąca nie dostarczyła jej wspomnianej listy, taka informacja nie pozwalała jej ustalić okoliczności faktycznych składających się na rozpatrywane naruszenie.

151 Następnie w odniesieniu do okoliczności, że skarżąca była pierwszym przedsiębiorstwem, które wskazało klientów Europy kontynentalnej, którzy byli objęci podziałem limitów sprzedaży, co miało umożliwić Komisji dokonanie oceny zakresu geograficznego kartelu i mogło posłużyć za podstawę żądań udzielenia informacji, należy stwierdzić, że choć Komisja nie wypowiedziała się konkretnie na temat tego argumentu w zaskarżonej decyzji, to podniosła ona jednak w motywie 576 zaskarżonej decyzji w szczególności, że „ogólnie rzecz biorąc, jakość i ilość informacji dostarczonych przez [skarżącą] należy postrzegać jako bardzo ograniczone" i że „choć [skarżąca] potwierdziła pewne aspekty funkcjonowania kartelu w bardzo ogólnikowy sposób, to nie uczyniła tego jednak w sposób mogący wzmocnić znacznie zdolność Komisji do udowodnienia naruszenia". W tym względzie należy stwierdzić, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie. Wprawdzie lista nazw przedsiębiorstw uczestniczących w kartelu uzupełniała listę, którą EKA dostarczyła Komisji, jednak z uwagi na brak przedstawienia szczegółów na temat wprowadzenia w życie, dat i liczb systemu podziału limitów obejmującego te przedsiębiorstwa, taka informacja nie miała istotnej wartości dodanej dla Komisji. Argument, jaki skarżąca podniosła

na rozprawie, jakoby Komisja mogła uzupełnić informacje, które jej ona dostarczyła, kierując do przedsiębiorstw uczestniczących w kartelu żądania udzielenia informacji, nie może zmienić tego wniosku. Z uwagi bowiem na to, że sama skarżąca nie dostarczyła tych szczegółowych informacji, o których musiała niewątpliwie wiedzieć, gdyż uczestniczyła we wspomnianym systemie podziału, okoliczność, że Komisja mogła ewentualnie potwierdzić lub uzupełnić te informacje, korzystając przy tym ze swoich własnych uprawnień dochodzeniowych, nie zmienia wniosku, zgodnie z którym informacja dostarczona przez skarżącą nie ułatwiła znacznie zadania Komisji w celu stwierdzenia okoliczności faktycznych składających się na rozpatrywane naruszenie.

152 Wobec powyższego należy oddalić jako bezzasadne trzecie zastrzeżenie skarżącej, jakoby informacje dostarczone przez nią Komisji, które nie były wcześniej znane tej instytucji, miały istotną wartość dodaną.

153 W czwartej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym sama treść zaskarżonej decyzji pokazuje, iż Komisja oparła się na wielu informacjach dostarczonych przez skarżącą, aby ustalić istnienie naruszenia i potwierdzić pewną liczbę elementów pochodzących z innych źródeł, należy zbadać, czy z motywów zaskarżonej decyzji, do których odsyła skarżąca i które zostały przedstawione w pkt 126 powyżej, wynika, że rzeczywiście wzmocniła ona znacznie zdolność Komisji do ustalenia okoliczności faktycznych składających się na rozpatrywane naruszenie.

154 Po pierwsze, jeśli chodzi o motyw 76 zaskarżonej decyzji i odnoszący się do niego przypis 116, Komisja opisała w nich ogólne funkcjonowanie kartelu, które charakteryzowało się między innymi „częstymi kontaktami w formie spotkań dwustronnych lub wielostronnych i rozmów telefonicznych, przy czym nie było żadnego szczególnego schematu". Komisja dodaje tam, że „według [skarżącej] lista wspólnych klientów i wo-

lumenów sprzedaży, jaki każdy z producentów chloranu sodu będących członkami kartelu był uprawniony im dostarczyć, została ustalona na samym początku kartelu" i że „[skarżąca] nie przedstawiła jednak Komisji listy, o której mowa". W tym względzie należy zatem stwierdzić, że z tych samych powodów co te wymienione w pkt 144 i 150 powyżej informacja ta, w odniesieniu do której Komisja wyraźnie stwierdziła, że skarżąca nie przedstawiła żadnego rzeczowego dowodu, nie miała istotnej wartości dodanej. Komisja nie popełniła zatem oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że informacja ta może mieć taką wartość.

155 Ponadto jeśli chodzi o przypis 118 do zaskarżonej decyzji, Komisja podnosi, że skarżąca „potwierdziła [ustne oświadczenia EKA dotyczące] istnieni[a] mechanizmu podziału rynku i systemu wyrównawczego opisanych przez EKA". W tym względzie należy przypomnieć, że skarżąca potwierdziła wprawdzie istnienie takiej praktyki antykonkurencyjnej, ale sama ta informacja nie wystarczała do tego, by umożliwić Komisji udowodnienie okoliczności faktycznych składających się na naruszenie. A zatem z tych samych powodów co te przedstawione w pkt 144 powyżej nie można uznać, że sama ta informacja, która była już znana Komisji, ma istotną wartość dodaną.

156 Następnie jeśli chodzi o motyw 98 zaskarżonej decyzji i odnoszący się do niego przypis 142, Komisja wskazuje w nich w szczególności, że „EKA oświadcza także, że około 1995 r. wraz z Finnish Chemicals i [skarżącą] postanowiono »przeprowadzić istotną podwyżkę cen, która powiodła się« w przypadku Portugalii ze względu na deprecjację escudo", że „dowody przedstawione przez EKA pokazują, iż w 1995 r. przedsiębiorstwo podwyższyło stosowane przez nie ceny wobec klientów portugalskich o 31 i o 44% w porównaniu z cenami stosowanymi w 1993 r.". i że „[skarżąca] także wspomina o udanej podwyżce cen w 1995 r.". Z treści zaskarżonej decyzji wynika zatem, że ta podwyżka cen w 1995 r. została ustalona na podstawie ustnych informacji i dokumentów dostarczonych przez EKA, czego skarżąca nie kwestionuje. A zatem nawet jeśli informacja ustna dostarczona przez skarżącą potwierdza informację udzieloną przez EKA, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 137 powyżej, nie może

być postrzegana jako mająca istotną wartość dodaną, gdyż została już ona dostarczona przez EKA a skarżąca nie przedstawiła dodatkowych szczegółów na temat wspomnianej podwyżki cen.

157 Co więcej, jeśli chodzi o motyw 207 zaskarżonej decyzji i odnoszący się do niego przypis 259, Komisja podnosi w nich, iż „[n]ależy zauważyć, że w ramach dyskusji między Finnish Chemicals i [skarżącą] dotyczących [klienta] MODO, pan [L.] zadzwonił do pana [B.] (przedstawiciela Quadrimex, importera Finnish Chemicals we Francji), aby przedyskutować wolumen sprzedaży utracony przez [skarżącą]" i że „podczas tych rozmów mających miejsce w dniach 2 i 5 października 1998 r. pan. [L.] skarżył się na agresywność skandynawską i zażądał wyrównania w postaci wolumenu sprzedaży dla [skarżącej]". W tym względzie z dokumentów przytoczonych w przypisie 257 do zaskarżonej decyzji i z pkt 4.3.1.20 tejże decyzji zatytułowanego „1998 r. – konflikt związany z klientem MODO" wynika, że aby ustalić dokładny charakter kontaktów nawiązanych przez konkurentów w związku z zaopatrywaniem klienta MODO, daty tych kontaktów i przydzielony limit sprzedaży, Komisja oparła się w całości na dokładnych informacjach, które dostarczyła jej Finnish Chemicals. Komisja nie popełniła zatem oczywistego błędu w ocenie, wykluczając to, że informacja dostarczona przez skarżącą w tym zakresie może mieć istotną wartość dodaną.

158 Ponadto jeśli chodzi o motyw 254 zaskarżonej decyzji i odnoszący się do niego przypis 305, Komisja podnosi w nich, że skarżąca oświadczyła, iż „[pan. L.] zdaje się przypominać sobie spotkanie między Finnish Chemicals i [skarżącą] mające na celu zrozumienie, dlaczego reguły podziału mające zastosowanie do MODO nie są już przestrzegane" i że „w trakcie tego spotkania, w odniesieniu do którego [pan L.] sądzi, że odbyło się w pierwszym kwartale 1999 r. w Finlandii, Finnish Chemicals oświadczyła, że została wyłącznym dostawcą [MODO], [w związku z] porozumie-

niem zawartym przez jej spółkę dominującą z MODO, zrywającym tym samym porozumienie istniejące między EKA, Finnish Chemicals i [skarżącą] w odniesieniu do tego klienta". W tym względzie należy zauważyć, że w motywie 255 zaskarżonej decyzji Komisja dodaje, iż „niemniej ze względu na to, że umowa między MODO i Finnish Chemicals została zawarta dopiero we wrześniu 1999 r., Komisja uważa, że [pan L.] pomylił daty i miejsca i że w rzeczywistości wspomina o spotkaniu z dnia 9 listopada 1999 r. w Kopenhadze". A zatem abstrahując od tego, że informacja ustna dostarczona przez skarżącą jest zgodnie z jej własnym oświadczeniem niepewna [„(pan L) zdaje się przypominać sobie"], a także niedokładna, należy w każdym wypadku stwierdzić, że Komisja, nie wykorzystując jej wcale do udowodnienia okoliczności faktycznych składających się na naruszenie, podnosi wyraźnie w motywie 255 zaskarżonej decyzji, że te informacje są błędne, czego skarżąca zresztą nie kwestionuje. A zatem Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że ta informacja, która nie została potwierdzona, jest pozbawiona istotnej wartości dodanej.

159 Co więcej, jeśli chodzi o przypis 325 do zaskarżonej decyzji, stanowi ona odesłanie do motywu 273 tej decyzji, w którym Komisja podnosi w szczególności, że skarżąca „wspomina o spotkaniu między EKA, Finnish Chemicals i [nią samą] »wiosną 2000 r.«, w przypadku którego należy założyć, że chodzi o spotkanie z dnia 9 lutego 2000 r. opisane w motywie 283 [zaskarżonej decyzji]". W tym ostatnim motywie Komisja wyjaśnia, że na marginesie spotkania z dnia 9 lutego 2000 r. EKA „powiedziała, że odmawia udziału w jakiejkolwiek nowej dyskusji z konkurentami". W motywie 284 zaskarżonej decyzji i w odnoszącym się do niego przypisie 337 Komisja podnosi, że „zmiany, które nastąpiły na rynku chloranu sodu we Wspólnocie w 1999 r. (w szczególności w związku z zawarciem umowy dostawy między Finnish Chemicals i MODO), doprowadziły do zakończenia kontaktów między producentami chloranu sodu i nawet jeśli kilka rozmów telefonicznych i spotkań miało jeszcze miejsce w styczniu i lutym 2000 r. […], poziom zwyczajowej współpracy, która obejmowała głównie wysiłki mające na celu podział pomiędzy sobą limitów sprzedaży, nie został przywrócony". W przypisie 337 do zaskarżonej decyzji Komisja uściśla, że „EKA i [skarżąca] odwołują się do swoich programów [poszanowania prawa konkurencji], które zostały wprowadzone w 1999 i w 2000 r.", podczas gdy „Finnish Chemicals wskazuje, że kontakty z konkurentami stały się zbyteczne po tym, jak doszło do zawarcia umowy z [klientem] MODO". W świetle powyższego należy zauważyć, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu

w ocenie, uznając, że informacje dostarczone przez skarżącą nie mają istotnej wartości dodanej. Abstrahując bowiem od tego, że dostarczonej przez nią informacji, zgodnie z którą kartel przestał działać po przyjęciu programów poszanowania prawa konkurencji, brak precyzji w odniesieniu do dokładnej daty przyjętej przez Komisję w celu ustalenia końca naruszenia, jak wynika z motywu 290 zaskarżonej decyzji, Komisja mogła ustalić, że naruszenie zostało zakończone wraz ze spotkaniem stowarzyszenia zawodowego CEFIC, które odbyło się w dniu 9 lutego 2000 r., właśnie na podstawie uściśleń dokonanych przez EKA

160 Wobec powyższego należy oddalić jako bezzasadne czwarte zastrzeżenie skarżącej, jakoby z samej treści zaskarżonej decyzji wynikało, że dostarczyła ona informację mającą istotną wartość dodaną, i tym samym należy oddalić w całości zarzut trzeci.

c) W przedmiocie zarzutu czwartego opartego na nieprzyznaniu skarżącej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy

161 Skarżąca twierdzi zasadniczo, że Komisja naruszyła prawo i popełniła błędy dotyczące okoliczności faktycznych, nie przyznając jej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Sąd uważa za wskazane zbadanie trzech części tego zarzutu w częściowo innej kolejności niż ta, w jakiej wysunęła je skarżąca.

W przedmiocie części drugiej opartej na naruszeniu prawa i błędach dotyczących okoliczności faktycznych, jakie Komisja popełniła, uznając, że współpraca ze strony skarżącej nie uzasadnia obniżki grzywny na podstawie okoliczności łagodzących przewidzianych w wytycznych

– Argumenty stron

162 Skarżąca utrzymuje, że Komisja dopuściła się naruszenia prawa i popełniła błędy dotyczące okoliczności faktycznych w zakresie, w jakim skarżąca nie skorzystała z obniżki grzywny na podstawie okoliczności łagodzących, mimo że pkt 29 tiret czwarte wytycznych przewiduje taką obniżkę. Jej zdaniem wspomniany punkt, w przypadku którego Komisja nie może przyjąć interpretacji zawężającej, ograniczając jego zastosowanie do wyjątkowych okoliczności, przewiduje bowiem, że przedsiębiorstwo, które niewystarczająco współpracowało na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, może skorzystać z obniżki grzywny, jeżeli po pierwsze, współpracowało ono aktywnie i po drugie, współpraca ta wykroczyła poza zakres jego prawnego zobowiązania do współpracy.

163 Po pierwsze, skarżąca zauważa, że w motywach 385–398 decyzji Komisji z dnia 20 października 2005 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 ust. 1 [WE] (sprawa COMP/C.38.281/B.2 – Surowiec tytoniowy – Włochy) Komisja zastosowała pkt 29 tiret czwarte wytycznych, aby przyznać obniżkę grzywny w wysokości 50% z powodu okoliczności łagodzących przedsiębiorstwu, któremu cofnięto warunkowe zwolnienie z grzywny przyznane w ramach komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy. Mając na uwadze w szczególności tę decyzję, a także inne decyzje Komisji, zdaniem skarżącej niezrozumiałe jest, że skarżąca, która nie podważyła okoliczności faktycznych i która współpracowała w toku postępowania, nie otrzymuje obniżki grzywny z powodu okoliczności łagodzących.

164 Po drugie, skarżąca utrzymuje z jednej strony, że współpracowała aktywnie z Komisją. Nie tylko przyznała się ona do udziału w naruszeniu już na samym początku dochodzenia – jak to wynika w szczególności z faktu, że była ona drugim przedsiębiorstwem, które współpracowało z Komisją – ale także dostarczyła ona wiele szczegółowych danych umożliwiających dokładne określenie charakteru i czasu trwania kartelu, jego uczestników i sposobu jego funkcjonowania, jak wynika z informacji, które dostarczyła ona w swojej odpowiedzi z dnia 18 października 2004 r. na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję.

165 Z drugiej strony skarżąca zaoferowała współpracę wykraczającą znacznie poza zakres współpracy wynikającej z jej prawnego zobowiązania do współpracy. Począwszy bowiem od momentu złożenia wniosku na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, współpracowała ściśle i stale z Komisją, jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez nią na żądanie udzielenia informacji wystosowane przez Komisję w dniu 16 lutego 2007 r. Nie tylko zrezygnowała ona zatem z prawa do nieoskarżania samej siebie, ale wzięła także aktywnie udział w ustaleniu istnienia naruszenia.

166 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

– Ocena Sądu

167 Skarżąca utrzymuje zasadniczo, że z uwagi na współpracę, jaką zaoferowała Komisji w toku postępowania administracyjnego, instytucja ta dopuściła się naruszenia prawa i popełniła błędy dotyczące okoliczności faktycznych, nie przyznając jej obniżki grzywny na podstawie pkt 29 tiret czwarte wytycznych.

168 Należy najpierw zauważyć, że w pkt 29 tiret czwarte wytycznych Komisja zobowiązała się – w ramach przysługującego jej uprawnienia do oceny okoliczności łagodzących, które zobowiązana jest uwzględnić przy ustalaniu wysokości grzywien – do przyznania obniżki grzywny w przypadku „aktywn[ej] współprac[y] danego przedsiębiorstwa z Komisją, wykraczając[ej] poza zakres stosowania komunikatu [w sprawie współpracy] i zakres jego prawnego zobowiązania do współpracy".

169 Niemniej jednak zastosowanie pkt 29 tiret czwarte wytycznych nie może skutkować pozbawieniem komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy jego skuteczności (effet utile). Należy bowiem stwierdzić, że pkt 1 komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy przewiduje, że komunikat ten „wytycza ramy nagradzania za współpracę w dochodzeniu Komisji przedsiębiorstw, które są lub były stronami tajnych karteli mających wpływ na Wspólnotę". Z brzmienia i z systematyki wspomnianego komunikatu wynika zatem, że przedsiębiorstwa mogą co do zasady otrzymać obniżkę grzywny z tytułu swojej współpracy jedynie wtedy, gdy spełnią surowe wymogi przewidziane w tym komunikacie.

170 A zatem aby zachować skuteczność (effet utile) komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, Komisja może być zobowiązana jedynie w wyjątkowych sytuacjach do przyznania obniżki grzywny przedsiębiorstwu na podstawie pkt 29 tiret czwarte wytycznych. Ma to miejsce zwłaszcza wtedy, gdy współpraca przedsiębiorstwa, która wykracza wprawdzie poza zakres jego prawnego zobowiązania do współpracy, ale nie daje mu prawa do obniżki grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, jest obiektywnie użyteczna dla Komisji. Tego rodzaju użyteczność należy stwierdzić, w przypadku gdy Komisja opiera się w swojej decyzji końcowej na dowodach, które przedsiębiorstwo dostarczyło jej w ramach swojej współpracy i w braku których Komisja nie byłaby w stanie ukarać w całości lub w części spornego naruszenia.

171 W niniejszym przypadku z jednej strony należy zauważyć, że skarżąca nie wysuwa żadnego argumentu ani dowodu wykazującego, że bez jej współpracy Komisja nie mogłaby ukarać w części lub w całości naruszenia stwierdzonego w zaskarżonej decyzji. Z drugiej strony z zaskarżonej decyzji w każdym wypadku wynika, że z uwagi na to, iż informacje dostarczone przez skarżącą były nieprecyzyjne, niedokładne lub niczym niepoparte (zob. pkt 141–159 powyżej), informacje te nie były użyteczne dla Komisji, ponieważ w celu udowodnienia okoliczności faktycznych składających się na naruszenie oparła się ona na dowodach, które zebrała z innych źródeł.

172 A zatem skarżąca nie udowodniła, że Komisja dopuściła się naruszenia prawa lub że popełniła oczywisty błąd w ocenie, nie przyznając jej obniżki grzywny na podstawie pkt 29 tiret czwarte wytycznych.

173 Argumenty podniesione przez skarżącą w tym względzie nie zmieniają powyższego wniosku.

174 Po pierwsze, w zakresie, w jakim skarżąca utrzymuje, że powinna była otrzymać obniżkę grzywny, ponieważ zrezygnowała z przysługującego jej podstawowego prawa do nieoskarżania samej siebie, należy oddalić ten argument jako bezzasadny. Abstrahując bowiem od tego, że skarżąca miała swobodę co do podjęcia współpracy z Komisją albo co do zakwestionowania swojego udziału w rozpatrywanym naruszeniu, Komisja byłaby zobowiązana do przyznania jej obniżki grzywny na podstawie pkt 29 tiret czwarte wytycznych jedynie wtedy, gdyby okoliczności przedstawione w pkt 170 powyżej występowały w niniejszym przypadku.

175 Po drugie, w zakresie, w jakim skarżąca twierdzi, że w innych sprawach Komisja przyznała obniżkę grzywny przedsiębiorstwom z tytułu ich współpracy na podstawie pkt 29 tiret czwarte wytycznych, należy oddalić ten argument jako nieistotny dla sprawy. Jako że to właśnie w świetle okoliczności konkretnego przypadku należy

zbadać, czy Komisja mogłaby ukarać w całości lub w części kartel w braku współpracy zaoferowanej przez przedsiębiorstwo, taki argument nie ma wpływu na wniosek przedstawiony w pkt 172 powyżej, zgodnie z którym skarżąca nie udowodniła w niniejszym przypadku, że Komisja powinna była przyznać jej obniżkę grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

176 Wobec powyższego drugą część zarzutu czwartego należy oddalić jako częściowo bezzasadną i jako częściowo nieistotną dla sprawy.

W przedmiocie pierwszej części opartej na naruszeniu zasad dobrej administracji i proporcjonalności z uwagi na brak podważenia okoliczności faktycznych i współpracę skarżącej

– Argumenty stron

177 Skarżąca utrzymuje, że Komisja naruszyła zasady dobrej administracji i proporcjonalności. W tym względzie uważa, iż ze względu na okoliczność, że przyznała się do udziału w naruszeniu już na samym początku dochodzenia i że nie podważała okoliczności faktycznych po doręczeniu jej pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, powinna była otrzymać obniżkę grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy.

178 Po pierwsze, skarżąca uważa, że brak podważenia okoliczności faktycznych uzasadnia obniżkę grzywny z trzech powodów. Przede wszystkim oznacza to, że dane przedsiębiorstwo rezygnuje z przysługującego mu podstawowego prawa do nieoskarżania samego siebie i do kwestionowania oświadczeń innych przedsiębiorstw, które wniosły o złagodzenie sankcji. Następnie wykracza to poza zakres prawnego zobowiązania do współpracy z Komisją. Wreszcie ułatwia to znacznie pracę Komisji.

179 Po drugie, skarżąca zauważa, że użyteczność zachowania polegającego na niepodważaniu okoliczności faktycznych została uznana w orzecznictwie. Z jednej strony w wyroku z dnia 12 września 2007 r. w sprawie T-30/05 Prym i Prym Consumer przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 251 Sąd uznał, że obniżka grzywny z tytułu niepodważania okoliczności faktycznych i z tytułu współpracy jest uzasadniona, gdy zachowanie danego przedsiębiorstwa umożliwiło Komisji łatwiejsze stwierdzenie istnienia naruszenia. Na rozprawie powołała ona także w tym względzie ww. w pkt 65 wyrok w sprawie Hoechst przeciwko Komisji, pkt 95–97 i ww. w pkt 63 wyrok w sprawach połączonych Gütermann i Zwicky przeciwko Komisji, pkt 221. Z drugiej strony znaczenie przyznania faktów przez przedsiębiorstwo wynika także – zdaniem skarżącej – w sposób dorozumiany z ww. w pkt 100 wyroku w sprawach połączonych Tokai Carbon i in. przeciwko Komisji, pkt 112, 418, 457.

180 Po trzecie, skarżąca podnosi, że wartość braku podważenia okoliczności faktycznych została także uznana przez Komisję w jej wcześniejszej praktyce decyzyjnej. Z jednej strony immanentna użyteczność przyznania się do udziału w naruszeniu została potwierdzona przez wydanie komunikatu Komisji w sprawie prowadzenia postępowań ugodowych w związku z przyjęciem decyzji na mocy art. 7 i 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 w sprawach kartelowych (Dz.U. 2008, C 167, s. 1, pkt 32, 33, zwanego dalej „komunikatem w sprawie postępowań ugodowych"), który przewiduje obniżenie o 10% kwoty grzywny, która może zostać nałożona na przedsiębiorstwo, w przypadku gdy przyznaje się ono do udziału w kartelu. Z drugiej strony postępowanie wynikające z komunikatu w sprawie postępowań ugodowych wpisuje się w ciągłość praktyki decyzyjnej Komisji polegającej na przyznaniu zgodnie z pkt D ust. 2 komunikatu Komisji w sprawie nienakładania grzywien lub obniżenia ich kwoty w sprawach dotyczących karteli (Dz.U. 1996, C 207, s. 4, zwanego dalej „komunikatem z 1996 r. w sprawie współpracy") obniżki o 10% kwoty grzywny, w przypadku gdy przedsię-

biorstwo nie „podważa wystąpienia okoliczności faktycznych, na których Komisja opiera swe zarzuty" (tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak i pozostałe cytaty z tego komunikatu poniżej). Ponadto fakt, że w odróżnieniu od komunikatu z 1996 r. w sprawie współpracy komunikat z 2002 r. w sprawie współpracy nie przewiduje ani nie wyklucza przyznania obniżki grzywny, w przypadku gdy przedsiębiorstwo nie podważa okoliczności faktycznych, nie może – zdaniem skarżącej – ograniczać zakresu ogólnych zasad prawa wspólnotowego takich jak zasady proporcjonalności i dobrej administracji.

181 Po czwarte, skarżąca zauważa, że na podstawie prawa niemieckiego, francuskiego i Zjednoczonego Królestwa obniżka grzywny może zostać przyznana przedsiębiorstwu, które zasadniczo bądź nie podważa wystąpienia okoliczności faktycznych, bądź je przyznaje.

182 Komisja nie zgadza się z argumentami skarżącej.

– Ocena Sądu

183 W pierwszej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę dobrej administracji, nie przyznając jej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, należy przypomnieć, że – jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 111 powyżej – zgodnie z zasadą dobrej administracji właściwy organ administracji ma obowiązek starannego i bezstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

184 W niniejszym przypadku z motywu 544 zaskarżonej decyzji wynika z jednej strony, że Komisja uznała, iż „mając na uwadze wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, żadna wyjątkowa okoliczność charakterystyczna dla niniejszej sprawy nie jest w stanie uzasadnić przyznania [skarżącej] obniżki grzywny z tytułu jej aktywnej współpracy poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. [w sprawie współpracy]". Z drugiej strony Komisja podniosła we wspomnianym motywie, że „w odróżnieniu od komunikatu [z 1996 r. w sprawie współpracy] komunikat z 2002 r. nie przewiduje już obniżki grzywny za [brak] podważenia okoliczności faktycznych i Komisja nie dała w żaden sposób do zrozumienia w niniejszej sprawie, że mogła przyznać obniżkę »poza« komunikatem [z 2002 r. w sprawie współpracy]".

185 Tym samym należy stwierdzić, że skarżąca, która nie wysuwa żadnego argumentu ani dowodu wykazującego, że Komisja nie zbadała starannie i bezstronnie współpracy zaoferowanej przez skarżącą w toku postępowania administracyjnego, nie udowodniła, że Komisja naruszyła zasadę dobrej administracji.

186 Należy zatem oddalić powyższe zastrzeżenie jako bezzasadne.

187 W drugiej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, nie przyznając skarżącej żadnej obniżki grzywny z tego tytułu, że nie podważyła ona okoliczności faktycznych i że współpracowała z Komisją w trakcie postępowania administracyjnego, należy najpierw przypomnieć, że – jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 63 powyżej – zasada proporcjonalności oznacza, że Komisja powinna ustalić grzywnę proporcjonalnie do czynników uwzględnionych przy ocenie wagi naruszenia i że w tym celu musi ona ocenić te czynniki w sposób spójny i obiektywnie uzasadniony.

188 W niniejszym przypadku należy zauważyć, że skarżąca nie udowadnia, iż Komisja przekroczyła granice przysługującego jej uznania co do czynników, które należy uwzględnić przy ustalaniu kwoty grzywny, wykluczając to, że brak podważenia okoliczności faktycznych przez skarżącą i jej współpraca w toku postępowania administracyjnego dają jej prawo do obniżenia grzywny.

189 Po pierwsze bowiem, w zakresie, w jakim skarżąca twierdzi, że z wcześniejszej praktyki decyzyjnej Komisji wynika, że instytucja ta przyznawała obniżki grzywien przedsiębiorstwom, które nie podważały okoliczności faktycznych i które z nią współpracowały, należy oddalić ten argument jako nieistotny dla sprawy. Z jednej strony choć bezsporne jest, że pkt D ust. 2 komunikatu z 1996 r. w sprawie współpracy zastosowany przez Komisję w ramach wcześniejszych decyzji nakładających sankcje z tytułu udziału w kartelach, do których to decyzji odwołuje się skarżąca, przewidywał obniżkę w wysokości 10–50% kwoty grzywny, w przypadku gdy po otrzymaniu pisma w sprawie przedstawienia zarzutów przedsiębiorstwo „nie podważa[ło] wystąpienia okoliczności faktycznych, na których Komisja op[arła] swe zarzuty", należy stwierdzić, że wspomniany komunikat, który został zastąpiony komunikatem z 2002 r. w sprawie współpracy, nie ma zastosowania do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. Z drugiej strony wbrew temu, co twierdzi skarżąca i jak zauważa Komisja, zastępując komunikat z 1996 r. w sprawie współpracy komunikatem z 2002 r., który nie przewiduje obniżki grzywny w przypadku zwykłego braku podważenia okoliczności faktycznych, Komisja wykluczyła jednoznacznie możliwość przyznania obniżki grzywny z tego tytułu w ramach komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy lub w ramach pkt 29 tiret czwarte wytycznych. Komisja jest bowiem zobowiązana przyznać przedsiębiorstwu obniżkę grzywny jedynie wtedy, gdy dostarcza ono albo – jak przedstawiono w szczególności w pkt 131 powyżej – dowody mające istotną wartość dodaną w rozumieniu pkt 21 wspomnianego komunikatu, albo – jak stwierdzono w pkt 170 powyżej – informacje, w braku których Komisja nie byłaby w stanie ukarać w całości lub w części spornego naruszenia w swojej decyzji końcowej.

190 Po drugie, należy oddalić jako bezzasadny argument skarżącej, jakoby z orzecznictwa przytoczonego w pkt 179 powyżej wynikało, że Komisja jest zobowiązana przyznać

obniżkę grzywny przedsiębiorstwu, które umożliwiło łatwiejsze stwierdzenie istnienia naruszenia, zwłaszcza gdy dane przedsiębiorstwo wyraźnie oświadczyło, że nie podważa okoliczności faktycznych. Orzecznictwo to nie podaje w wątpliwość stwierdzenia przedstawionego w pkt 175 powyżej, że skarżąca nie udowodniła w niniejszej sprawie, że w braku współpracy z jej strony Komisja nie mogłaby ukarać w całości lub w części spornego naruszenia. Argumenty skarżącej, jakoby obniżka grzywny z tytułu niepodważenia okoliczności faktycznych była uzasadniona tym, że wykracza to poza zakres prawnego zobowiązania do współpracy z Komisją i że ułatwia to znacznie pracę Komisji, należy także oddalić jako bezzasadne, ponieważ – jak wskazano w pkt 170 powyżej – przyznanie obniżki grzywny zależy wyłącznie od obiektywnej użyteczności wynikającej dla Komisji ze współpracy zaoferowanej przez przedsiębiorstwo.

191 Po trzecie, należy oddalić jako nieistotny dla sprawy argument skarżącej, jakoby Komisja wyraźnie przyznała w swoim komunikacie w sprawie postępowań ugodowych, że współpraca przedsiębiorstwa powinna zostać wynagrodzona. Z jednej strony bowiem – jak Komisja słusznie podnosi, czego skarżąca nie kwestionuje – wspomniany komunikat, który został wydany niemal miesiąc po wydaniu zaskarżonej decyzji, nie ma zastosowania do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy. Z drugiej strony należy w każdym wypadku zauważyć, że zgodnie z pkt 5 tegoż komunikatu Komisja zachowuje „szeroki zakres swobody przy wyborze spraw, w przypadku których za właściwe uznaje sprawdzenie, czy strony są zainteresowane udziałem w postępowaniu ugodowym" oraz że obniżka grzywny w wysokości 10% zostaje przyznana przedsiębiorstwom uczestniczącym w takim postępowaniu jedynie wtedy, gdy spełniają one warunki określone we wspomnianym komunikacie. Wobec tego zgodnie z tym komunikatem to do Komisji, a nie do przedsiębiorstw należy podjęcie decyzji w świetle okoliczności każdego konkretnego przypadku, czy wszczęcie takiego postępowania pozwala na łatwiejsze ukaranie danego naruszenia i w tych ramach na przyznanie obniżki grzywny w wysokości 10% przedsiębiorstwu, które spełnia odpowiednie warunki.

192 Po czwarte, należy oddalić jako nieistotny dla sprawy argument skarżącej, zgodnie z którym na podstawie krajowego prawa konkurencji wielu państw członkowskich

Unii Europejskiej niepodważenie okoliczności faktycznych daje prawo do obniżki grzywny, ponieważ wspomniane przepisy, które nie wiążą Komisji, nie stanowią właściwych ram prawnych badania, czy Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, nie przyznając żadnej obniżki grzywny skarżącej z tytułu jej współpracy.

193 W świetle powyższych rozważań należy oddalić zastrzeżenie skarżącej, jakoby Komisja naruszyła zasadę proporcjonalności, jako częściowo nieistotne dla sprawy i jako częściowo bezzasadne, i tym samym należy oddalić w całości pierwszą część omawianego zarzutu.

W przedmiocie części trzeciej opartej na naruszeniu zasad proporcjonalności, dobrej administracji i równego traktowania wynikającym z okoliczności, że Aragonesas i skarżąca zostały niesłusznie potraktowane w równoważny sposób

– Argumenty stron

194 Skarżąca twierdzi, że Komisja naruszyła zasady proporcjonalności, równego traktowania i dobrej administracji w zaskarżonej decyzji, ponieważ przedsiębiorstwo, które przyznaje się do udziału w naruszeniu i które współpracuje z Komisją, powinno być traktowane inaczej niż przedsiębiorstwo, które kwestionuje dane naruszenie.

195 W tym względzie skarżąca zauważa, że podobnie jak Aragonesas nie skorzystała z żadnej obniżki grzywny, mimo że Aragonesas podważyła nawet okoliczności faktyczne, wskazując w swojej odpowiedzi na pismo w sprawie przedstawienia zarzu-

tów, że nie uczestniczyła w porozumieniach obejmujących cały wspólny rynek, że dowody przedstawione przez Komisję były niewystarczające do ustalenia istnienia naruszenia, gdyż zostały one dostarczone w ramach wniosków na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy złożonych przez inne przedsiębiorstwa i że żaden dowód nie wykazywał, iż współpracowała ona systematycznie z innymi członkami kartelu.

– Ocena Sądu

196 W pierwszej kolejności w odniesieniu do zastrzeżeń skarżącej, zgodnie z którymi Komisja naruszyła zasady dobrej administracji i proporcjonalności, nie przyznając jej żadnej obniżki grzywny z tytułu jej współpracy poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy, należy stwierdzić, że w ramach tej części zarzutu czwartego nie wysuwa ona żadnego argumentu na poparcie swoich zastrzeżeń oraz że pokrywają się one z tymi, które podniosła w ramach pierwszej części tego samego zarzutu. Należy zatem je oddalić jako bezzasadne z powodów przedstawionych w pkt 183–193 powyżej.

197 W drugiej kolejności w odniesieniu do zastrzeżenia skarżącej, zgodnie z którym Komisja naruszyła zasadę równego traktowania, ponieważ skarżąca znajduje się w innej sytuacji niż Aragonesas, która podważyła okoliczności faktyczne w toku postępowania administracyjnego, należy przypomnieć, że – jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 108 powyżej, zasada ta wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmienne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione.

198 W niniejszym przypadku nie ulega wprawdzie wątpliwości, że Aragonesas podważyła okoliczności faktyczne w toku postępowania administracyjnego (zob. motywy 341–346

zaskarżonej decyzji), podczas gdy skarżąca nie podważyła ich i współpracowała z Komisją (zob. motyw 340 zaskarżonej decyzji), jednak oba te przedsiębiorstwa znajdują się w porównywalnych sytuacjach, ponieważ żadne z nich nie spełnia warunków przewidzianych w komunikacie z 2002 r. w sprawie współpracy i w pkt 29 tiret czwarte wytycznych uzasadniających przyznanie im obniżki grzywny. Komisja słusznie zatem potraktowała oba te przedsiębiorstwa w identyczny sposób.

199 Wobec powyższego należy oddalić jako bezzasadne zastrzeżenie skarżącej, jakoby Komisja naruszyła zasadę równego traktowania, jak również trzecią część zarzutu czwartego i tym samym należy oddalić w całości zarzut czwarty.

200 W świetle całości powyższych rozważań należy oddalić jako bezzasadne żądanie pierwsze.

B – *W przedmiocie żądania ewentualnego mającego na celu zmianę kwoty grzywny*

1. *Argumenty stron*

201 W ramach drugiego żądania oraz w swoich pismach procesowych skarżąca wnosi o to, by Sąd zmienił kwotę grzywny, która została na nią nałożona. W tym zakresie pragnie ona w szczególności, by Sąd, po pierwsze, obniżył stopę podwyżki podstawowej kwoty grzywny z tytułu powrotu do naruszenia z 90 do 50% oraz po drugie, przyznał jej obniżkę grzywny w wysokości 30–50% z uwagi na jej ścisłą współpracę w trakcie postępowania administracyjnego i ze względu na to, że nie podważyła ona okoliczności faktycznych.

202 Komisja nie zgadza się z wnioskami skarżącej.

2. *Ocena Sądu*

203 Jeżeli chodzi o sprawowaną przez sąd Unii kontrolę decyzji Komisji w dziedzinie konkurencji, należy przypomnieć, że obok zwykłej kontroli legalności, która pozwala jedynie na oddalenie skargi o stwierdzenie nieważności lub stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu, nieograniczone prawo orzekania przyznane Sądowi na podstawie art. 229 WE w art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 uprawnia go do zmiany zaskarżonego aktu, nawet jeżeli nie stwierdza jego nieważności, z uwzględnieniem wszelkich okoliczności faktycznych, aby zmienić na przykład wysokość grzywny (zob. wyrok Trybunału z dnia 3 września 2009 r. w sprawie C-534/07 P Prym i Prym Consumer przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-7415, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).

204 Po pierwsze, w kwestii wniosku o zmianę stopy podwyżki z tytułu powrotu do naruszenia wynoszącej 90% podstawowej kwoty grzywny nałożonej na skarżącą Sąd uważa, że mając na uwadze w szczególności silną skłonność skarżącej do łamania reguł konkurencji, nie należy zmieniać wspomnianej stopy w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania.

205 Po drugie, w kwestii wniosku o zmianę kwoty grzywny nałożonej na skarżącą, ponieważ nie podważyła ona okoliczności faktycznych i współpracowała w trakcie postępowania administracyjnego, Sąd uznaje, że ze względu na to, iż współpraca ta nie była w stanie umożliwić Komisji ukarania w całości lub w części kartelu, nie należy przyznać jej obniżki grzywny w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania.

206 Wobec powyższego oraz z uwagi na brak w niniejszym przypadku innych okoliczności mogących doprowadzić do zmiany kwoty grzywny nałożonej na skarżącą, drugie żądanie skarżącej należy oddalić jako bezzasadne.

207 Skargę skarżącej należy zatem oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

208 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji należy ją obciążyć kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Arkema France zostaje obciążona kosztami postępowania.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 17 maja 2011 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu ..... II - 2299

Przebieg postępowania i żądania stron ..... II - 2308

Co do prawa ..... II - 2310

A — W przedmiocie żądań głównych mających na celu stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji ..... II - 2310

1. W przedmiocie dopuszczalności ..... II - 2310

a) W przedmiocie pierwszej przeszkody procesowej wynikającej z niedopuszczalności pierwszego żądania skarżącej ..... II - 2311

b) W przedmiocie drugiej przeszkody procesowej wynikającej z niedopuszczalności zarzutu pierwszego podniesionego przez skarżącą ..... II - 2312

2. Co do istoty ..... II - 2315

a) W przedmiocie zarzutu drugiego opartego na naruszeniu prawa związanym z podwyższeniem podstawowej kwoty grzywny nałożonej na skarżącą z tytułu powrotu do naruszenia ..... II - 2315

W przedmiocie części pierwszej opartej na naruszeniu prawa do obrony i zasady proporcjonalności, mając na uwadze uwzględnienie w zaskarżonej decyzji tytułem powrotu do naruszenia decyzji w sprawie produktów nadtlenkowych ..... II - 2316

— Argumenty stron ..... II - 2316

— Ocena Sądu ..... II - 2317

W przedmiocie części drugiej opartej na naruszeniu zasad non bis in idem i proporcjonalności ze względu na fakt, że Komisja już uwzględniła tytułem powrotu do naruszenia decyzję w sprawie produktów nadtlenkowych, decyzję w sprawie polipropylenu i decyzję w sprawie PCV w czterech innych decyzjach nakładających sankcje na skarżącą ..... II - 2323

— Argumenty stron ..... II - 2323

— Ocena Sądu ..... II - 2325

W przedmiocie części trzeciej opartej na naruszeniu zasad proporcjonalności, równego traktowania i dobrej administracji z uwagi na podwyżkę podstawowej kwoty grzywny o 90% zastosowaną do skarżącej z tytułu powrotu do naruszenia ..... II - 2328

— Argumenty stron ..... II - 2328

— Ocena Sądu ..... II - 2329

b) W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na nieprzyznaniu skarżącej obniżki grzywny na podstawie komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy ..... II - 2336

Argumenty stron ..... II - 2336

Ocena Sądu ..... II - 2340

c) W przedmiocie zarzutu czwartego opartego na nieprzyznaniu skarżącej obniżki grzywny poza zakresem stosowania komunikatu z 2002 r. w sprawie współpracy ..... II - 2352

W przedmiocie części drugiej opartej na naruszeniu prawa i błędach dotyczących okoliczności faktycznych, jakie Komisja popełniła, uznając, że współpraca ze strony skarżącej nie uzasadnia obniżki grzywny na podstawie okoliczności łagodzących przewidzianych w wytycznych ..... II - 2353

— Argumenty stron ..... II - 2353

— Ocena Sądu ..... II - 2354

W przedmiocie pierwszej części opartej na naruszeniu zasad dobrej administracji i proporcjonalności z uwagi na brak podważenia okoliczności faktycznych i współpracę skarżącej ..... II - 2357

— Argumenty stron ..... II - 2357

— Ocena Sądu ..... II - 2359

W przedmiocie części trzeciej opartej na naruszeniu zasad proporcjonalności, dobrej administracji i równego traktowania wynikającym z okoliczności, że Aragonesas i skarżąca zostały niesłusznie potraktowane w równoważny sposób ..... II - 2363

— Argumenty stron ..... II - 2363

— Ocena Sądu ..... II - 2364

B – W przedmiocie żądania ewentualnego mającego na celu zmianę kwoty grzywny .. II - 2365

1. Argumenty stron ..... II - 2365

2. Ocena Sądu ..... II - 2366

W przedmiocie kosztów ..... II - 2367